

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVIII Gruodis - December 15, 1983 Nr. 48

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Lietuva Jungtinėse Tautose

Įdomūs patyrimai pakeliui į forumą

Vytautas Meškauskas

Nuo pat Jungtinių tautų įsisteigimo netrūko idealistų, prileidusių, kad anksčiau ar vėliau toji institucija bus forumu, kuriame bus sprendžiama Lietuvos nepriklausomybės byla. Teoriškai tai įmanoma, jei joje dalyvaujančios valstybės vadovautųsi taikos meile ir gera valia. Dabartinė šios institucijos struktūra, panašiai kaip ir buvusi Tautų Sąjunga, reikalauja vienodų didžiųjų valstybių pažiūrų, kas, deja labai retai pasitaiko. Už tai kai prieš keletą metų pergyvenome sąjūdį iškelti Lietuvos klausimą JT forume, dauguma, net aukojusių tam reikalui, buvo labai skeptiška. Kad ji buvo teisi galime įsitikinti iš paskutinių dienų patyrimo. Nors per 120 valstybių jau ketvirtą kartą JT-se pasmerkė sovietų invaziją į Afganistaną, jie iš ten nesirengia išsikraustyti. Dėl to buvo surasti ir 'sponserių', kurie tokią rezoliuciją pasiūlytų.

Šiuo metu, po keturiasdešimt su viršum metų okupacijos, situacija yra truputį pasikeitusi. Prezidentui Reaganui sovietus išvadinus Blogio imperija, viso Blogio centru, jis mielai sutinka visus papildomus sovietų nedorybių įrodymus. Sunku tikėtis, kad tai privestų prie balsavimo JT pilnatyje, tačiau bent Trečioje Komisiijoje, kuri pagal statutą yra įpareigota rūpintis žmonių teisėmis, jų tarpe ir apsisprendimo, galėtų sukelti naudingų diskusijų, neleidžiančių užmiršti padarytą lietuvių tautai skriaudą, kas naudinga ne tik išieivijai, bet ir vergaujančiai daugumai.

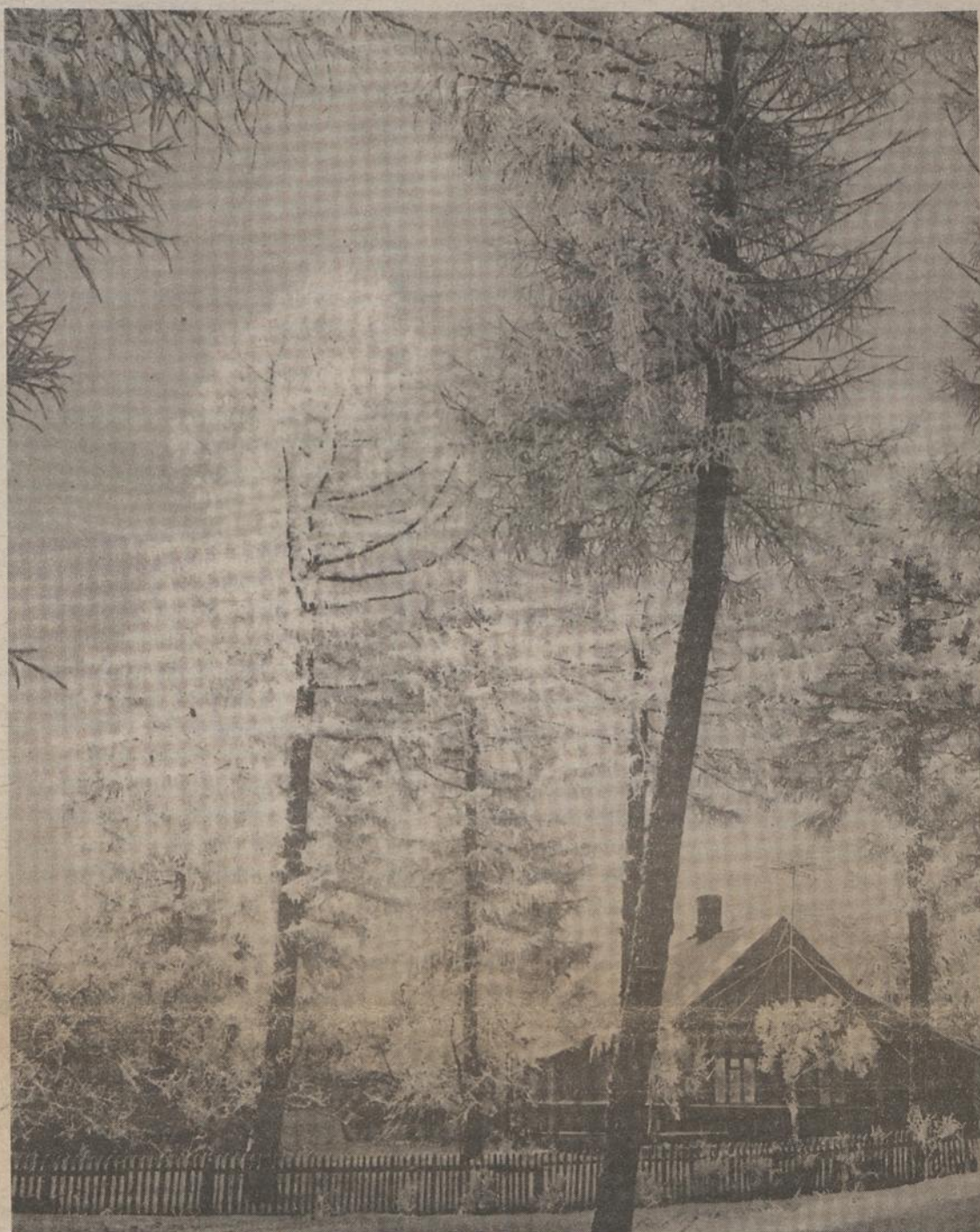
Nenuostabu, kad tokioje situacijoje liepos 27 d. JAV ambasadorė pasiuntė JT generaliniam sekretoriui prezidento Reagano pareiškimą, minint Baltijos valstybių nepriklausomybės paskelbimo sukaktį, prašydama jį išdalinti kaip Visuotinio Susirinkimo laikinos dienvakės 86 str. dokumentą. DIRVA tai paskelbė savo rugpiučio 11 d. laidoje. Kitoje mūsų spaudoje tas pareiškimas susilaukė mažesnio dėmesio. Neteko

jo pastebėti ir didžioje šio krašto spaudoje, kuri į JT nekreipia daug dėmesio.

Nebuvo jis iškeltas ir lapkričio 12-13 d. d. įvykusiame VLIKo seime, nors ten buvo džiaugiamasi V. Europos parlamento rezoliucija, prašančia ministerių tarybą taip pat iškelti Baltijos valstybių klausimą Trečioje Komisiijoje. Kaip žinia, ministrai parlamento nepaklausė. Skaitant apie tai mūsų spauda atrodė, kad nevykdamos rezoliucijos iniciatorius Otto von Habsburg susilaukė daugiau padėkos, negu iškėlusį tą klausimą JAV ambasadorė.

Panašią ignoraciją parodė ir P. LIETUVIO redaktorius B. Nainys spalio 18 d. su etnikų spaudos atstovais pakviestas į Baltuosius Rūmus. Ten jis užklausė Valsybės Departamento patarėją E. J. Drewinskį, ar "JAV vyriausybė remia Jungtinėse Tautose Europos parlamento rezoliuciją, jei ji ten pateks". (žiūr. to mėnraščio lapkričio mėn. nr.). Drewinskis, aišku, nurodė į amb. Kirkpatrick raštą.

Tam raštui, JT atžymėtam A/38/318 Nr. daugiau negu mūsiškiai dėmesio skyrė sovietų nuolatinis įgaliotinis JT-se O. Troyanovski. Savo rugsėjo 13 d. 4 psl. raštu A/C. 3/38/6 jis aiškino, kad sovietų piliečiai turi teisę į apsisprendimą (Nukelta į 3 psl.)

Žiema Lietuvoje...

Dešimt metų be dr. Juozo Jurekūno

RŪTA SAKIENĖ

Šių metų gruodžio 17 dieną sukanka dešimt metų nuo a. a. dr. Juozo Jurekūno mirties. Dešimtmetis yra ilgas laikas ir jo bėgyje pasaulyje daug kas pasikeičia. Pasikeitimų buvo ir velionio artimųjų tarpe. Nemažas skaičius gyvenime su velioniu bendravusių jau patys iškelia amžinybėn ir kai

kurie iš jų liko visai užmiršti. O štai, per ilgą dešimtį metų a. a. J. Jurekūno paskutinio poilsio vietoje, šv. Kryžiaus kapinių pušų pavėsyje, visuomet žydi gėlių puokštės ir jo artimieji prisimena jį su ilgesiu, meile ir pagarba.

Gimė Juozas Jurekūnas 1904 m. Pašėviuose, Seinų apskrityje, Vilniaus krašte. 1926 m. Kaune baigęs suaugusių gimnaziją, įstojo į Vytauto Didžiojo Universiteto Teisės Fakultetą, o vėliau, gavęs valstybinę stipendiją, Belgijoje studijavo jūrų teisę ir tarptautinę prekybą, kur 1931 m. gavo daktaro laipsnį. Grįžęs Lietuvon karinę prievolę atliko baigdamas Karo Mokyklą aspirantu. 1935 m. paskirtas pirmuoju Lietuvos jūrininkystės inspektorium Klaipėdoje, o sekančiais metais ir Klaipėdos uosto valdybos juriskonsulu. Vėliau perėjo Užsienio Reikalų Ministerijos žinybon, kur iki rusų okupacijos buvo Lietuvos Pasiuntinybės Estijoje sekretorium, o po rusų okupacijos — Lietuvos Pasiuntinybėje Berlyne. Iš Vokietijos atvyko Amerikon, New Yorko valstijon, kur susipažino ir vedė Reginą Andriukaitytę-Kašeliūnienę. 1956 m. per-

(Nukelta į 3 psl.)

Dr. Juozas Jurekūnas (vidury), miręs prieš 10 metų, nuotraukoje su tautininkų veikėjais 1971 m. Antanu Mažeika ir Broniu Dūda.

L. Kanto nuotr.

Kaip minējom, pirmas JAV 28 lēktuvu užskridimas ir bombardavimas Sirijas talkinīņu pozīcijū Libane nebūvo laimingas. Tiesa, panaudoti lēktuvai būvo jau seni, ne tokie pažangūs kaip Izraelio panaudoto, tačiau jei taip — ar negalima būvo tuos taikīnius apšaudyti kovos laivo New Jersey 16 inču pabūklais? Žiniā, toks laivas su-

"Kam gi jo ten prireikė?"

Atsakymas gali būti toks, kad Gudelis (ir Dirvos bei kitų laikraščių redaktoriai ir radijo valandėlių vedėjai) buvo pakviesti dėl lygiai tokios pat priežasties kaip ir Nainys. Senovės romėnai patyrė, kad pinigai nedvokia. Amerikos politikai žino, kad tarp balsų nėra skirtumo.

(vm)

**OPPORTUNITY FOR
REGISTERED NURSES**

To work and live in a small congenial community and in a 185 bed facility. Medium sized rural hospital is seeking R.N.'s interested in opportunities for professional growth and recognition in medical surgical care, intensive critical care, obstetrical care. Excellent salary and benefit package including hospitalization, dental plan, weekend and shift differential, and other programs. Interested persons should contact The Personnel Office of Pemiscot County Memorial Hospital where we are "People Caring for People".

**PEMISCOT COUNTY
MEMORIAL HOSPITAL**
Hwy 41 South & Lee St.
P. O. Box 459 Hayti, Mo. 63851
Or Call collect 314-359-1372
An Equal Opportunity Employer (38-1)

[illegible]

Полный текст статьи доступен в интернете. В интернете же, на эту тему, раскрываются подробности: через нашу кафедру с организационным барьером рыболов в улове, своего владельца.

Так же мы, кафедра А. - при рыболовстве, мы тоже проводим работу.

«Этот дом — первая наша в жизни встреча с искусством, — вспоминает Максим, — Фадеев приоткрывает занавеску, и мы видим в глаза, и в улыбку, и в движение, и в то же время единство творчество». Фадеев выводит троих в Салон, — прокуратора Максим, а Фадеев —

DE FAUX EXEMPLAIRES SUBVERSIFS DU JOURNAL OFFICIEL DE L'ARMÉE ROUGE DISTRIBUÉS EN PLEIN CENTRE DE KABOUL.

Prancūzų žurnalistai išleido sovietų armijos oficiozo "Raudonoji Žvaigždė" subversinę laidą, kuri sunkiai atskiriama nuo originalinės laidos ir buvo dalinama sovietų kariams Afganistane pačiame Kabulo centre, o taip pat ir Rytų Berlyne. Šio numerio paruošime bendradarbiavo garsieji rusų disidentai Bukovski ir Maximov. Laikraštis praneša visų džiaugsmui, kad agresinis karas Afganistane baigtas ir sovietų kariai grįžta namo...

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRASTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscrip-
tion per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.**VASARIO 16 GIMNAZIJA
REIKALINA PARAMOS****MIELI TAUTIEČIAI,**

Kaip kiekvienais metais ir šį kartą į metų pabaigą krepiamės į Jus, prašydami paramos. Gimnazijos išlaikymas labai brangus. Mes, lietuviai, nepajėgtume net vienintelės savo gimnazijos laisvame pasaulyje išlaikyti, jeigu negautume valdiškos paramos. Nors vokiečių valdžia mūsų gimnaziją dosniai remia ir net du trečdalius visų reikalingų lėšų duoda, tačiau vieną trečdalį turime patys surinkti. Ypač šiais metais mums tai nelengva, nes mokinių skaičius šiek tiek sumažėjo ir todėl pajamos mažesnės.

Praeitą vasarą išleidome net 8 abiturientus. Labai džiaugiamės, kad šiais metais per abiturijos egzaminus, kurie laikomi vokiečių valdžios priežiūroje, mūsų abiturientai atsiekė geriausius rezultatus gimnazijos istorijoje.

Šiomet taip pat praturtėjo mūsų mokslo ir laisvalaikio užsiėmimų programa. Šalia skautų, ateitininkų ir jaunimo ratelio įsikūrė dramos būrelis. Šalia tautinių šokių grupės ir choro suorganizuotas mokinių orkestrelis. Mokiniai turi galimybę mokytis groti įvairiais instrumentais. Tautinių šokių grupė, choras ir orkestrelis garsina lietuvių vardą svetimtaučiuose.

Nuo šių metų liepos 1 d. priklausome Hessenui. Šio krašto vyriausybė mus labai šiltai priėmė. Ji, kaip ir Federalinė Vokietijos vyriausybė, vertina lietuvių pastangas išlaikyti savo gimnaziją ir žada visapusiškai remti. Atrodo, kad vokiečių valdžios pagalba ateinančiais metais galėsime pradėti statyti naują berniukų bendrabutį.

Taigi mokslo ir gyvenimo sąlygos gimnazijoje vis gerėja. Bet ši gimnazija tik tol egzistuos, kol mes ją visi remsime.

Šia proga dėkojame visiems mūsų rėmėjams,

ypač rėmėjų būreliams, kurie dar ligšiol per trečdalį visų aukų surenka.

Gilią padėką reiškiamo BALFui, kuris kasmet 3,600 dolerių skiria gimnazijai, patarnauja rėmėjų būreliams ir kitiems aukotojams, persiunčiant aukas ir išduodant atitinkamus pažymėjimus dėl mokesčių. Dėkojame Kanados lietuvių kooperatyvams, kurie kasmet skiria dideles sumas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenei, Kanados ir Australijos LB, kurios mus labai remia, ir Lietuvių Fondui, kuris kasmet paskiria gimnazijai 1,000 dolerių.

Mes ir vėl prašome Jūsų aukos ir esame tikri, kad mūsų neapleisite. Pinigus galite siųsti per BALFą, per Bendruomenę ir tiesiog gimnazijai — Privates Litauisches Gymnasium, 684 Lampertheim - Huettenfeld, West Germany.

Artėjančių švenčių proga linkime daug kalėdinio džiaugsmo ir laimingų Naujųjų 1984 metų!

Tėvas Alf. Bernatonis, OFM
pirmininkas

A. Šmitas
direktorius

J. Valiūnas
išdininkas

Vasario 16 gimnazijos šokėjai ir choristai su mokytojais po pasirodymo tautybų festivalyje Mainze.

Dešimt metų be dr. Juozo Jurkūno...

(Atkelta iš 1 psl.)

sikėlė gyventi į Kaliforniją, kur Juozas ir Regina Jurkūnai tuoj įsijungė į Los Angeles lietuvišką veiklą, o čia įsikūrus jūrų skautams, tuoj pat į jų eiles įjungė abu sūnus — Antaną ir Saulių.

Tėvynės gerbūviu ir savo gimtojo Vilniaus krašto tragedija pradėjęs rūpintis jau mokyklos suole, tos kovos ir to rūpesčio, o vėliau ir pavergtos Lietuvos išlaisvinimo veiklos, velionis neapleido visą organizaciniai darbingą ir šakotą savo gyvenimą. Dar gimnazijoje įkūręs tautinę moksleivių organizaciją "Ąžuolas", nuo 1921 m. buvęs Seinams vaduoti sąjungoje, vėliau įsijungusioje į Vilniui Vaduoti Sąjungą, studijuodamas dar praplečia savo veiklos akiratį, įstodamas į Neo-Lithuania korporaciją, vėliau tapdamas šios korporacijos filisteriu. Belgijoje buvo lietuvių studentų sąjungos pirmininku. Ten jo pastangomis Briuselio pasauliniame ir istoriniame muziejuje įsteigti Lietuvos skyriai. Kaune ir vėliau Klaipėdoje aktyviai darbavosi Tautininkų Sąjungoje. Klaipėdoje daug prisidėjo prie jūrinio sporto išsivystymo. Jo pastangomis atidaroma buiravimo mokykla ir suorganizuota pirmoji didžiulė ir iškilminga Jūros Diena. Dr. Juozas Jurkūnas suredavo pirmą prekybinių laivų vadovybės įstatymą ir buvo vienas iš Klaipėdos Prekybos Instituto steigėjų.

Los Angelėje Jurkūnai ypatingai veikliai pasireiškė tautinės srovės veikloje. Dr. Juozas Jurkūnas kelias kadencijas buvo ALT Sąjungos Los Angeles skyriaus pirmininku, veikliai dalyvavo Tautinių Namų pirkime ir, juos įsigijus, ilgą laiką dirbo jų vadovybėje. Buvo Los Angeles Lietuvių Bendruomenės valdyboje, visokeriopai rėmė Jūrų Skautus, bendradar-

biavo su Lietuvos Fronto Bičiulių Sambūriu.

Dr. Juozą Jurkūną prisimename, kaip nuoširdų ir visuomet pareigingą tautininką, tolerantišką kitų pakraipų lietuviams ir jų pozityviai veiklai, bet ištikimą saviems nusi statymams. Todėl ir po dešimties metų ne vien šeima ir artimieji velionio pasigenda, bet ir tie, kuriems teko su juo bendrai dirbti visuomeninėje veikloje. Ne vienas pasigenda jo taiklaus patarimo, gerai apgalvoto ir taktiško pasiūlymo, jo sugebėjimo visuomet surasti tinkamiausią išeitį.

Praeis dar keli dešimtmečiai, daugelis bendraminčių bus iškeliaję amžinybėn, bet a. a. dr. Juozo Jurkūno prisiminimas liks stambiai įrašytas lietuviškos veiklos puslapiuose.

Rūta Sakienė

**LIETUVA
JUNGTINĖSE
TAUTOSE...**

(Atkelta iš 1 psl.)

mą ir tokia esanti Sovietų Sąjungos politika nuo 1917 m. Jis primetė Washingtonui norą pačiam nustatyti ko sovietų tautos nori, kas yra kišimasis į kitų vidaus reikalus.

Spalio 19 d. į tai atsakė 7 psl. kalbą JAV atstovas Trečiajame Komiteje Carl Gershman, kuris paneigė Trojanovskio teigimus, tarp kitko cituodamas Leniną ir Stalino raštų V t. 270 psl.:

Pasitaiko, kad apsisprendimo teisė susiduria su kita aukšta teise — atėjusios į valdžią darbininkų klasės teise sustiprinti savo valdžią. Tokiais atvejais — tai reikia pasakyti atvirai — apsisprendimo teisė negali ir neturi kliudyti darbininkų klasės teisei įvesti diktatūrą.

Kitus, specifiniai liečiančius Lietuvą argumentus

čia nekartosiu, nes juos lapkričio 24 d. DIRVOJE (ir lapkričio 25 d. DARBININKE) paskelbė (jk), įvade nurodydamas, kad tas 'susikirtimas' JT-se yra pasekmė memoradumo, kurį paruošė Baltų Laisvės lyga. Sunku patikėti, kad tai susidariusioje situacijoje nebūtų atėję į galvą pačiam Valstybės Departamentui, bet sutikime, kad ir toji Lyga prisidėjo. Nuostabu tačiau kodėl jai prireikė tiek daug laiko pasigirti.

Sovietas savo raštą įteikė rugsėjo 13 d. amerikietis atsakė spalio 19 d., o mes apie tai sužinojome iš (jk) straipsnio lapkričio 24 d., o gyvename, rodos, komunikacijos amžiuje. Deja, mes paprastai informuojamės apie tarptautinę politiką iš vadinamos didžiosios spaudos, kuri JT nesidomi turbūt teisingai nepriškindama joms didesnės reikšmės. Mes tačiau, suprantama, tuo klausimu daugiau domimės. Juk, rodos, veiksniais patiems turėtų būti interesas greičiau pasidalinti žiniomis šiuo klausimu ir painformuoti rašančius. Žinoma, pirmiausia reikia patiems žinoti.

PADĖKA

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba dėkoja visiems kolegoms-ėms parėmusiems išleidimą korporacijos metraščio NEO - LITHUANIA 1922-1932.

Iki 1932 m. gruodžio 1 d. leidinį užsisakė ir pridėjo auką šie kolegos: dr. Alvydas Arbas, Chicago — \$50; Martynas Račys, Toronto — \$50, Liucija Hoffmanienė, Oak Lawn — \$30; Algis Jurkūnas, Berwyn — \$25; Alfonsas Koncė, N. Y (pildomai) — \$10.

Pastaba: Žadėtas leidinio siuntinėjimas užsitęsė, nes pirmoje eilėje tenkiname užsisakiusius. Be to, vyr. valdyboje galima gauti šias knygas:

Neo-Lithuania 1922-1932 — \$20.00, R. Spalio — Aukšinio saulėlydžio gundymai — \$10.00, R. Spalio — Rinktinės novelės — \$8.00.

Čekius rašyti ir siųsti: Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba, 6620 So. Rockwell Street, Chicago, Ill. 60629.

Vyr. Valdyba

ATITAIŠYMAS

"DIRVOS" Nr. 35, Nov. 24, 1983 m. tilpo fotografija po kuria buvo įrašas, kad LSS tremtyje Chicagoje spalio 29 d. pobūvio svečiai, kuriame per neapsižiūrėjimą korespondentas praleido Monikos pavardę. Turėjo būti "iš kairės E. Vengianskas, Monika Gudaitis ir Vl. Išganaitis". Korespondentas J. P-kas už klaidą atsiprašo.

TRAUKINIŲ Į POLIARINĘ VASARĄ... (8)

Henrikas Stasas

Karališkuose rūmuose

Kai išėjome iš rotušės mus vėl pasitiko rasojančios dangus. Nuo Baltijos plaukė pilki, migloti debesys, kurie dengė visą Stockholmo dangų. Tačiau nežiūrint smulkiai dulkančio lietaus, ryžomės šiandien kiek galima daugiau pamatyti šio miesto įžymių.

Prisidengę lietsargiu, ėjome gražia Norrstroem įlankos pakrante iki seno granitinio tilto vedančio į Helgeandsholmen, šventosios dvasios salą. Helgeandsholmen, tai nedidelė sala, įsiterpusi tarp senamiesčio ir pagrindinės miesto dalies, iškilusi iš vandens ten kur Malarai susitinka su Baltija. Tai viena iš romantiškų Stockholmo salų, kurios uolėtas pakrantes puošia žvejų tinklai, spalvingi laiveliai ir seni viduramžių pastatai, kurių pilki siluetai skęsta Baltijos ir Malarų bangose. Šios salos pakrantės primena daugiau Ispanijos Viduržemio jūros žvejų miestelius, negu ši šiaurės archipelagą. Vienintelis imponantiškas pastatas šioje saloje yra renesanso stiliaus senieji parlamento rūmai, kurie čia buvo pastatyti 19 šimtmečio pradžioje. Tačiau švedų parlamentas dabar jais nesinaudoja ir, pagal Stockholmo miesto atstatymo planą, numatyti nugriovi-

mui. Parlamentas dabar perkeltas į naujus kultūros rūmus Sergels aikštėje.

Per šiaurinį Norrbro tiltą pasiekėm senojo miesto salą, kurios šiauriniame krante iš kitų pastatų išsiskiria karališkieji rūmai. Šis didžiulis kolosas šiandien atrodė niurus, lyg būtų pilkai lietaus nudažytas. Tačiau šių rūmų vietoje gimė Stockholmas. Čia anksčiau stovėjusi trijų karūnų pilis su kurią ir prasi-dėjo šio miesto statyba. Stockholmo miesto istorija prasideda 1252 metais, kada didikas Birger Jarl trijų karūnų piliai ir Stockholmo kaimui suteikė miesto teises. Tačiau Stockholmas tuo metu jau galėjo girtis savo 80 metų sena istorija, kaip tvirtovė, atlaikiusi daugelį piratų puolimų iš jūros. Žinoma, ilgai truko kol Stockholmo kaimas išsiplėtė tarp Riddarholmen ir Helgeandsholmen salų. Tik Vasa karalių laikais Stockholmas smarkiai augo ir vėliau, švedijai tapus galingai valstybei, ilgai dominavo Baltijos erdvėje, kaip dominium maris baltici.

Trijų karūnų pilis 1697 metais buvo gaisro beveik visiškai sunaikinta. Tada karalius pavedė to meto garsiam švedų architektui Nicodemus Tessin suprojek-

tuoti naujus reprezentacinius rūmus. Netrukus senos pilies vietoje iškilo nauji renesanso stiliaus rūmai, kurie ir dabar čia puošia salos pakrantę.

Įėjimas į rūmus dabar šiaurinėje pastato pusėje. Čia prieš rūmus ilga į viršų kylanti rampa, kuri nuo centro į kitą rūmų galą vėl nusileidžia. Rampą abejuose galuose puošia dideli pilko granito liūtai ir todėl vadinama Lejonmacken — liūtų aukštuma. Šios aukštumos centre rūmų pagrindinis portalas ir sargybinio postas, o už jų vartai į didžiulį rūmų kiemą. Kieme pagal seną tradiciją sekmdieniais vyksta paradinis sargybų pasikeitimas. Čia iškilmes vyksta panašiai, kaip Kopenhagoje ar Oslo ir jas stebėti paprastai susirenka didelė miesto minia, nes šie kraštai savo monar-chus labai gerbia ir panašiomis iškilmėmis skiria daug dėmesio.

Tačiau karališkoji šeima dabar šiuose rūmuose negyvena: jie išsikėlė į Drottningholm pilį, kuri už 6 km. nuo Stockholmo centro. Tad buvę karaliaus rūmai dabar tik turistinė atrakcija ir leidžia lankyti turistams.

Pirmiausiai apžiūrėjome labai įspūdingą valstybės reprezentacinę salę su didabrinio karaliaus sostu.

Atsakymas dr. Br. Nemickui į jo laišką
Dirvoj 'Kaip pavadinsi — nepagadinsi'

Dirvoje Nr. 41 straipsnyje "Tautinės Sąjungos seimas įvyks Clevelande" yra pasakyta — "Sąjunga yra pastoviai atstovaujama Amerikos Lietuvių Taryboje ir (per Lietuvių Tautinį Sąjūdį) Vyriausiąjame Lietuvos Išlaisvinimo komite-te." Dr. Bronius Nemickas nenorėdamas matyti pasakymo "per Lietuvių Tautinį Sąjūdį" jaudinasi dėl Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos atstovavimo VLIKe.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga formaliai pati nedalyvauja VLIKe, bet netiesioginiai dalyvauja per Lietuvių Tautinį Sąjūdį, — tai buvo nutarta 1951 m. gegužės mėn. Tautinės Sąjungos seime Tabor Farmoje, Mich., o 1960 m. birželio 5 d. priimtuose Tautinio Sąjūdžio vadovybės sudarymo nuostatuose yra pasakyta sekančiai: Lietuvių Tautinio Sąjūdžio vadovybė sudaro Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos deleguotus 5 narius, Kanados Lietuvių Tautinės Sąjungos deleguotus du narius ir po vieną narį nuo lietuvių tautinės srovės iš kiekvieno kito krašto. Taigi Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga yra stipriai atstovaujama Tau-

tinio Sąjūdžio vadovybėje ir pasakymas, kad Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga yra atstovaujama VLIK per Lietuvių Tautinį Sąjūdį yra teisingas.

Tautinio Sąjūdžio atstovais VLIKe Taryboje su Teodoru Blinstrubu buvome paskirti dar prieš man pradėdant eiti Tautinės Sąjungos pirmininko pareigas tą atstovavimą tebevykdome ir mielai perleisime kitiems atstovams kai jie bus Sąjūdžio vadovybės paskirti.

Kas liečia anot Nemicko "proginis pramanytus titulus" tai noriu tik tiek pasakyti, kad tais titulais, kuriuos man suteikia eina-mos pareigos, nesistengiu nei be reikalo naudotis, nei girtis, nei reklamuotis.

Dr. Bronius Nemickas naudoja terminą "plūdu-riuotojai", ką tuo terminu jis nori pavadinti nėra visai aišku, neaiški sąvoka ir neaiškūs plūduriuotojai.

Dr. Bronius Nemickas dejuoja, kad su Tautinės Sąjungos pirmininko Vaclovo Mažeikos pritarimu jo straipsnis "Nauja linkmė su senais kluviniais" nebuvo spausdinamas Dirvoje. Teisingai, su pirmininko pritarimu jis nebuvo spausdinamas, nes jame keliama dalykai tinka diskutuoti Sąjungos seime, bet ne spaudoje. Dirva yra skaitoma plačios lietuvių visuomenės, ne vien tautininkų, ir grynai tautininkų vidaus reikalai bei bėdos šiai visuomenei nėra įdomūs.

Baigdamas šį pareiškimą prašau dr. Bronių Nemicką mesti bereikalingą priekabių ieškojimą ir kviečiu stipriai įsijungti į pozityvių tautinės srovės darbą.

Vaclovas Mažeika
Tautinės Sąjungos
Pirmininkas ir
Tautinio Sąjūdžio
atstovas VLIKe
Taryboje

Anksčiau į šią salę rinkdavosi Naujųjų metų išvakarėse parlamento atstovai ir diplomatinis korpusas priimti karaliaus šventiškus sveikinimus. Sekanti savo puošnumu ir meno turtais pasižymi šių rūmų koplyčia, kuri skaitoma šedevru rokoko. Tačiau ypatingo dėmesio verta rūmuose esanti brangenybių patalpa, kurioje tarp daugybės įvairių karalių šeimos brangenybių išsiskiria 12 karūnų. Tai bene gražiausias ir brangiausias šios rūšies rinkinių visoj Europoj.

(Bus daugiau)

Leiskit Ohio
tvirčiausiam
bankui dirbti
Jūsų ateičiai.

Dabar yra laikas pradėti planuoti jūsų pensijos metams nukeliamų taksų taupymo planu AmeriTrust.

Ohio tvirčiausias bankas siūlo pasirinkimą aukštų palūkanų investavimo pasirinkimui Individual Retirement Accounts. Taigi teiraukitės mūsų galimybių jūsų naudai dabar ir ateičiai bet kuriame AmeriTrust banke.

Kad sužinoti kiekvienos dienos procentų dydį, nemokamai skambinkite 24 valandų linija.

In Cuyahoga County 781-RATE
In Ohio (outside Cuyahoga County) (800) 362-1383
Out of state (800) 321-2214

AmeriTrust

Member FDIC

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395
Cicero: (312) 656-6330

FSLIC

Willowbrook: (312) 789-0777

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

KŪRYBA IR MOKSLAS

(2) Užmirštas liaudies poetas Antanas Strazdelis Jo mirties 150 metų sukaktis praėjo nepastebėta

JUOZAS ŽYGAS

I kunigų seminariją Antanas Strazdas greičiausiai išėjo reikalo varomas, o ne pašaukimo vedamas. Aplinkybės kuriomis jis pateko į Varnių kunigų seminariją nėra žinomos. Tais laikais nekilmingieji seminarijose buvo nepageidaujami. Varnių seminarija buvo viena iš nedaugelio, nereikalavusi bajorystės įrodymų. Strazdo klerikavimo laikais Varnių seminarijoje mokėsi apie 30 klerikų. Mokslas truko apie dvejus metus, žinoma tai nebuvo taikoma kilmingiesiems. Būsimasis žemaičių vyskupas Juozapas Giedraitis Varnių seminarijoje neišbuvo nei vienerių metų, dar tebebūdama kleriku, gavo Inflantų kanauninko ir Laižuvos klebono titulus.

Varniai buvo toli nuo didesnių centrų, įvairūs įvykiai bei sukrėtimai juos pavėluotai pasiekdavo. Vis dėlto šviečiamosios epochos idėjos ir liberalizmas negalėjo aplenkti Varnių seminarijos. Ar tos idėjos rado atgarsį seminarijos gyvenime bei einamame mokslo kurse — sunku pasakyti. Tik tėra žinoma, kad tuometinis žemaičių vyskupas Steponas Giedraitis, buvo supasaulėjęs dvasininkas, perukinių rūmų kultūros žmogus. Varniuose retai tepasirodydavo, kaip senatorius pastoviai gyveno Varšuvoje prie karaliaus dvaro. Vyskupo religinis liberalizmas Varniuose buvo plačiai žinomas. Varniuose pastoviai gyveno vyskupo brolelis Juozapas Giedraitis, irgi vakarų kultūros žmogus, plačiai keliavęs po Italiją ir Vakarų Europą.

Strazdą su Giedraičiais jungė kokie tai ryšiai, gal jie jį rėmė ir globojo. Gal jie padėjo jam įstoti į seminariją ir finansiniai jį rėmė. Atsidėkodamas už tą paramą, pirmąjį savo poezijos rinkinį "Giesmės šventos" jis dedikavo Gasparui Giedraičiui. Antrąjį, neišėjusį rinkinį, Strazdas buvo paskyręs Juozapui Giedraičiui, kuris vėliau buvo žemaičių vyskupas. Juozapas Giedraitis išvertė į lietuvių kalbą ir išleido Naująjį testamentą, domėjosi lietuviška literatūra ir buvo laikomas jos mecenatu. Galima daleisti, kad dar seminarijos laikais J. Giedraitį ir Strazdą jungė literatūrinė draugystė ir bendri interesai. Gal tų ryšių dėka, baigęs semina-

riją Strazdas buvo paskirtas Varnių vikaru. Gal čia ir pasireiškė Strazdo charakterio bruožai, nenoras paklusti autoritetui ir nuo jo priklausyti ir norėjimas būti savistoviu. Čia ir prasidėjo jo tragika, kuri lydėjo jį per tolimesnį gyvenimą. Būdamas kunigu jis negalėjo būti visai savistovus ir nepriklausomas, turėjo sutapti su luomo reikalavimais. Tačiau jis į jokių rūmus netilpo!

Pagal to laiko, ypač Lietuvos, socialinę sudėtį, beveik tebuvo tik du luomai. Tai valstiečiai — baudžiauninkai ir bajorai. Vienintelis kelias baudžiauninkui prasimušti į gyvenimą, tebuvo per kunigų seminarijas. Kunigas, jeigu ir nebuvo automatiškai priimtas į bajorų duomą, tai galėjo bent šalia jų gyventi.

Strazdas Varniuose ilgai neužsibuvo, jau sekančiais metais matome jį atsikėlus į rytų Aukštaitiją. Čia gal ir nutrūko Strazdo ryšiai su Giedraičiais, o Giedraičių giminė buvo plati ir įtakinga. Daugelis iš jų tebeturėjo kunigaikščių titulus, taip pat daugelis iš jų buvo vyskupais. Žemaičiuose net buvo priežodis "Kas Giedraitis, tai vis vyskupas". Jeigu Strazdas būtų išlikęs geruose santykiuose su Giedraičiais, gal būtų aukštai iškilęs bažnytinėje hierarchijoje, susipažinęs su Vakarų Europa ir tapęs centrine figūra lietuvių literatūroje. Arba būtų nuėjęs Adomo Mickevičiaus keliais, svetimiems Dievams tarnauti.

Kas jį skatino vykti į Aukštaitijos sunku pasakyti. Nesugyveno su diecezijos vyresnybe ir klebonu, arba siekė didesnio savaran-

kiškumo. Vilniaus vyskupi-joje tuo metu buvo daugiau decentralizacijos. Vikarai galėjo parapijas kaitalioti savavališkai, be diecezijos žinios. Atrodo, kad ši aplinkybė daugiausia jį ir suviliojo.

Pirmoji Strazdo kunigavimo vieta Aukštaitijoje buvo Kupiškis, iš čia jis persikėlė į Subačių, niekur jis ilgiau pabūti negalėjo ir vietas dažnai kaitaliojo.

Kurį laiką Skapiškyje ir Šimonyse. Vėliau persikėlė į Vabalninko parapijos Uoginių kaimą. Tais laikais daugelis dvarų turėdavo privačias koplyčias ir samdydavo kapelionus. Tokia kapelionyste kurį laiką vertėsi ir Strazdas. Tuo būdu jis buvo beveik nepriklausomas bažnytinei vyresnybei. Tas jo nepriklausomumas ir nuvedė jį į konfliktą su bažnytine vyresnybe!

Vengdamas dekanų ir klebonų, jis palaikė kontaktus tik su žemiausių rangų kunigais. Gal ir būtų jis pragyvenęs savo gyvenimą nepriklausomai, jeigu bažnytinė vyresnybė būtų palikusi jį ramybėje. Mėtydamas pėdas ir keisdamas vie-

toves, jis sugebėjo kurį laiką išvengti bažnytinės vyresnybės. Bet 1818 m. gale tamsūs debesys pradėjo rinktis virš jo galvos. Tą audrą sukėlė jo satyrinis eilėraštis "Pagrabas Pališio", tas eilėraštis greitai virto liaudies daina ir "Bambizas Palšis" pasidarė bendrinio vardu. Tas eilėraštis tapo reformatų sinodo svarstymų objektu. Reformatai su skundu kreipėsi į Vilniaus konsistoriją, tame skunde jie taip pat nurodė, kad neteisėtai ir be cenzūros leidimo jis išleides "Giesmės šventos". Ir kas blogiausia, kad tas leidinys plačiai "išmėtytas po žmones" ir randasi beveik kiekviename kieme. Už šį nusikaltimą jis buvo nubaustas gana lengvai "trijų dienų" rekollekcijomis. Dekanams buvo paliepta knygutę iš žmonių atiminėti ir deginti.

(Bus daugiau)

Superior Savings ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

NAUJAS PATARNAVIMAS ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS ČEKIŲ SĄSKAITĄ

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

STASYS
SANTVARAS

BUVIMO
PĖDSAKAI

BUVIMO PĖDSAKAI, poeto Stasio Santvaro aštuntoji lyrikos knyga, kurią leidžia Vilties leidykla, jau atspausdinta ir greitai laiku bus galima įsigyti. Knyga yra 168 psl., kietais viršeliais su aplanku, kurį padarė dail. V. K. Jonynas. Kaina 8 dol. Užsakymus prašoma siųsti Dirvai.

One
Thing
More...

Discover the spirit of St. Francis with the daughters of Chicago's own Mother Theresa Dudzik.

For more information write to:

Superior General
1220 Main Street
Lemont, IL 60439

AUKOS LITUANISTIKOS KATEDRAI

Aukos gautos
1983 m. spalio mėnesį:

\$3,100.00: prof. Antano Salio Stipendijos fondas, Sofija Salienė, St. Petersburg Beach, FL.

\$2,500.00: Gediminas Balandas, Warren, MI (viso \$3,000.00).

Po \$2,000.00: dr. Vytautas ir Antanina Karobliai, Ripley, OH; Donatas ir Vida Siliūnai, Pompano Beach, FL.

Po \$1,000.00: dr. Mykolas Gečiauskas Arvystas, New York, NY; Stasys Budas, Cedar Lake, IN; Stasė Jakubonienė, Chicago, IL; Ona Jakulienė, Avon, MA; a.a. Genovaitės Jančauskienės atminimui, JAV LB Cape Cod apylinkė; Leonas ir Elena Kacinskai, St. Petersburg, FL; a.a. Jono Kartano atminimui, Ona Kartanienė, Omaha, NB; dr. Lucina Kaufmanas, Alexandria, VA; dr. Petras ir Stefa Kisieliai, Cicero, IL; Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois; Jonas Litvinas, Chicago, IL; prof. Vytautas Marijošius, W. Hartford, CT; J. ir M. Mikonai, Richmond Hts., OH; kun. Simonas Morkūnas, Sioux City, IA; Kazimieras Motušis, Los Angeles, CA; Mykolas Nagurskis, Wolcott, CT; Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjunga; Pranė Prankienė, Chicago, IL; Romas ir Emilija Sakadolskiai, Chicago, IL; Liudas ir Ona Šimačiai, Chicago, IL; Povilas ir Nijolė Stelmokai, Hickory Hills, IL; Jurgis Strazdas, Mississauga, Canada; Antanas ir Leokadija Tverai, Chicago, IL; Juozas ir Antanina Vasilevičiai, Chicago, IL; a.a. Stasio Vidmanto palikimas (kanadiškais doleriais); dr. J. ir M. Uleckai, Toronto, Kanada.

Po \$500.00: Stefanija Akavickienė, Waukegan, IL; Stasys ir Elena Barai, Palos Park, IL; dr. K. ir M. Jablonskiai, Westchester, IL; Marija Janonienė, Brockton, MA; Juozas ir Veronika Juodakiai, Tucson, AZ; KASA-Lithuanian Federal Credit Union, Richmond Hill, NY; dr. Antanas ir Alina Lipskiai (viso \$1,000.00); Kazimieras Mikolajunas, Chicago, IL; kun. A. Petrakis, Putnam, CT; Pirmojo Prezidento Karo Mokyklos XV-tos laidos karininkai; kun. Antanas L. Rubys, Riverdale, NY; Vacys ir Stasė Urbonai, St. Petersburg Beach, FL; dr. Vytautas ir dr. Ina Užgiris, Worcester, MA.

Po \$300.00: Vincas ir Genovaitė Ankai, Oak Lawn, IL; Marija Damijonaitytė-Damas, Naperville, IL; a.a. Aleksandros-Marijos ir a.a. Pranės Jablonskienių atminimui, Bonaventuras Jablonskis, Aurora, IL; Stasys Grižė-Jurgelevičius, Dorchester, MA (viso \$1,000.00); Lietuvių Labdaros Maironio Parko draugija, Worcester, MA.

Po \$250.00: Albertas Azukas, Hoboken, NJ; Albina Dumbrienė ir Nijolė Dumbrytė, Chicago, IL; Stasys ir Prudencija Jokubauskai, Palos Park, IL; Lietuvių Tautodailės Institutas, Toronto, Kanada; dr. Bernardas ir Sigutė Mikrutai, Lake Bluff, IL; Kazys ir Genovaitė Trečiokai, Union, NJ (viso \$300.00); Rūta Kleva Vidžiūnienė, Valencia, CA; Aleksandras ir dr. Marija Žemaičiai, Leonia, NJ.

Po \$200.00: Bruno ir Apoloniya Andrašūnai, Orland Park, IL; Bronius ir Petrė Andriukaitis, Chicago, IL; Viliaus Dundzilos 21-mo gimtadienio proga, D. Dundzilienė ir S. Klimienė, Chicago, IL; LŠST Vytauto Didžiojo Šaulių Rinktinė, Chicago, IL (viso \$700.00); a.a. Algimanto Mackaus atminimui, Marcelė Mackienė, Cicero, IL; Nikodemus ir Kazė Matijošaičiai, Los Angeles, CA; Vladas ir Juzė Petrauskai, N. Chicago, IL; Kazys Račiūnas, Beverly Shores, IN.

Po \$150.00: Vytautas ir Nijolė Balzarai, Chicago, IL; Saulius ir Joana Vaičekonai, Surfside, FL.

\$110.00: Panevėžiečių klubas, Chicago, IL.

Po \$100.00: dr. Algirdas Avizienis, Santa Monica, CA; Viktoras ir Eugenia Bačinskai, Oak Park, IL; Vincas ir Alisa Baltrukonai, Melbourne, Australia; Andrius Baltrušaitis,

Chicago, IL; Henrikas ir Genovaitė Bitėnai, Elizabeth, NJ; Elena Bradūnaitė, Washington, DC; Kazys Bradūnas, Chicago, IL; dr. Henrikas ir Tamara Brazaičiai, Willoughby, OH; Kostas ir Karolina Bružai, Homewood, IL; Genovaitė Bulotienė, Detroit, MI; Rita Bureikienė, Glendale, CA; dr. Antanas ir Vladė Butkai, University Hts., OH; Vladas ir Beatrice Čyvai, -Cleveland, OH; Paulius Gaučys, Hinsdale, IL; Klara Gečienė, Media, PA; Juozas Gramas, Oak Lawn, IL; Antanas ir Vanda Gruzdžiai, St. Petersburg Beach, FL; Jonas Gudėnas, Euclid, OH; Justina Petkevičienė ir Jonas Gudėnas, Cleveland, OH; Antanas Gudonis, St. Petersburg Beach, FL; Vytautas ir Romaine Jonaitis, Grand Rapids, MI (viso \$200.00); Bronius ir Leone Juškai, Kenosha, WI; Anatolijus Kairys, Chicago, IL; Irena Kairytė, Chicago, IL; Maksimas ir Bronė Karaszkos; Alfonsas ir Ona Kinduriai, Gulfport, FL (viso \$300.00); Juozas ir Elena Kojeljai, Santa Moica, CA; Mečys ir Elena Krauskai, South Pasadena, FL; Magdalena Kudirkienė, Waterbury, CT; dr. Algimantas ir Flora Kurgonai, La Porte, IN; Adolfas Lekšas, Western Springs, IL; Algis ir Lydia Liepinaitis, Riverside, IL; Marija Macevičienė, Chicago, IL; Petras ir Jadvyga Maldeikiai, Hot Springs, AR; Jurgis Matusevičius, Chicago, IL; E. Meškauskienė, Chicago, IL; Miami Lietuvių Klubas; dr. Stanley Mikal, E. Milton, MA; Vaclovas ir Ona Mikuckiai, Vista, CA; Jonas ir Janina Mikulioniai, Sterling Hts., MI; Pranė Mileinienė, Norwood, MA; Balys ir Genovaitė Narbutai, Vista, CA; Maria Noreikienė, Chicago, IL; Lidija Petravičienė, Chicago, IL; Kazimieras ir Elena Pociai, Beverly Shores, IN; kun. Kazimieras Pugevičius, Brooklyn, NY; Petras ir Zuzana Pupiai, St. Petersburg Beach, FL; Juozas ir Bronė Šlajai, Chicago, IL; Vincas ir Aldona Stasiūnai, St. Petersburg, FL; Kazys ir Stasė Urbšaičiai, St. Petersburg, FL; Vincas ir Elena Vasiliauskai, Chicago, IL (viso \$200.00); Jonas ir Bronė Venckai, Los Angeles, CA; dr. Petras Vileišis, Waterbury, CT; Vydūno Jaunimo Fondas, Chicago, IL; John E. Waylonis, Fairfax Station, VA; Mykolas Židonis ir Lijolė Židonytė, New Haven, CT; a.a. Balio Vosylius atminimui, M. Židonis ir L. Židonytė; dr. J. Žirgulis, Lucerne Valley, CA.

\$75.00: Pranas ir Stasė Staneliai, St. Petersburg Beach, FL (viso \$100.00).

\$60.00: a.a. Jono Gintauto atminimui, Veronika Gintautienė, Monterey Park, CA.

Po \$50.00: Emil ir Elsa Adomat, St. Petersburg, FL; ALRK, Moterų sąjungos 5-ta kuopa, Worcester, MA; Gaudentas ir Justinas Baltrušaičiai, Sun City, CA; Algirdas Bielskus, Euclid, OH; Rimantas Bitėnas, Elizabeth, NJ; Vytautas Černius, Los Angeles, CA; Marija ir Kazys Česnai, Worcester, MA; Petras ir Rita Dudai, Oak Park, IL; Juozas ir Salomėja Duobai, Norwood, MA; Balys Grauzinis, Los Angeles, CA; a.a. Antano Ivaškos atminimui, Gintarė Ivaškienė, Monroe, CT; Albinas ir Angelė Karniai, St. Petersburg Beach, FL; Stasys ir Emilija Kazlauskai, Arlington, MA; Knights or Lithuania-Council 145, Holyoke, MA; Perkūnas ir Zita Krukoniai, Dorchester, MA; Eugenija Liaugaudienė, Parsippany, NJ; LŠST Juozo Daumanto Šaulių kuopa, Los Angeles, CA; Jadvyga Mockūnienė, Gulfport, FL; Bronius ir Česlova Paliuliai, Dorchester, MA; Ona Rinkienė, St. Petersburg, FL; Kazys Ripskis, Chicago Hts., IL; Stasys ir Elzbieta Rudžiai, Worcester, MA; kun. Jonas Ruokis, Putnam, CT; Jonas Smulkaitis, Gulfport, FL; Aleksas ir Bronė Urbonai, St. Petersburg Beach, FL; Aleksandras ir Irena Vakseliai, Richmond Hill, NY.

Po \$30.00: Vincas ir Petrė Dubauskai, Woodhaven, NY; Romas ir Nerija Kasparai, Arlington, VA; Bronius Keturakis,

Milwaukee, WI; Birutė Lesevičienė, Chicago, IL; Bruno Macianskas, Chicago, IL.

\$26.00: Martinas Dapkus, S. Boston, MA.

Po \$25.00: Kazys ir Birutė Bačanskai, Dorchester, MA; Jonas Barniškis, Euclid, OH; Jurgis ir Gražina Blekaičiai, Greenbelt, MD; Gintaras ir Valentina Čepai, Quincy, MA; Gediminas ir Sigita Damašiai, Libertyville, IL; Gema Danahar, Worcester, MA; Kazys Daulys, Chicago, IL; Leonardas Gogelis, Chicago, IL; Jonas ir Ona Gradinskai, Chicago, IL; Laimutė Graužinis, Santa Monica, CA; Rymantas Ivaška, Dorchester, MA; dr. Jonas Karvelis, Chicago, IL; Feliksas Kontautas, S. Boston, MA; Z. ir S. Korai, Santa Monica, CA; Viktoras ir Agota Kubičiai, Westwood, MA; Jadvyga Kutkienė, Chicago, IL; Danguolė Kviklytė, Chicago, IL (viso \$50.00); kun. Jonas Maknys, Putnam, CT; Marquette National Bank, Chicago, IL; Aleksas Maskoliūnas, Santa Monica, CA; C. ir A. Mikalajūnai, Santa Monica, CA; Petras ir Janina Mikšiai, Leicester, MA; Juozas ir Julija Navakai, Gulfport, FL; Boleslovas Rymantas, Chicago, IL (viso \$95.00); Adolfas ir Magdalena Šermukšniai, Worcester, MA; Juozas Skomantas, Beverly Shores, IN; Juozas Stempužis, Cleveland, OH; Jonas ir Marija Vaitkai, Hyattsville, MD; Brutė Veitas, Milton, MA; Irena Veitas, Milton, MA; Vytautas Žiaugra, Roslindale, MA.

Po \$20.00: Stasys Baltušis, Dorchester, MA; Joseph ir Louise Budelis, Baltimore, MD; Marija Cibienė, Gulfport, FL; A. P. Griauzdė, Avon, MA; Vita Hodges, Dorchester, MA; Lioginas ir Danutė Izbickai, W. Roxbury, MA; Antanas ir Aniceta Januškaitis, Milton, MA; Gražina Jezukaitis ir Birutė Žemaitis, Gulfport, FL; Vytautas Kasniūnas, Beverly Shores, IN; Jonas Kaunas, Chicago, IL; Alifredas ir Marytė Krisiukėnai, Milton, MA; Liudas Kronas, La Porte, IN; Isabelle Laucka, Arlington, VA; Antanina Lukšis, Santa Monica, CA; Eugenijus ir Irena Manomaičiai, W. Roxbury, MA; Laima McDonald, Dorchester, MA; Algirdas ir Amanda Mulioliai, Euclid, OH; Aldona Pauliukonis ir Robert Benoit, Worcester, MA; Marija Pauliukonienė, Worcester, MA; Jadvyga Skrudzinskienė, Dorchester, MA; Algis Smidtas, Dorchester, MA; Jackus Sonda, Dorchester, MA; dr. Viktoras Stankus, Euclid, OH; Birutė Vindašienė, Chicago, IL; Joan Yocom, Waukegan, IL.

\$15.00: Lietuvių Paštinkų Sąjunga, Chicago, IL.

\$12.00: Gražina Būgaitė, Scranton, PA.

Po \$10.00: Aleksas Danasas, Dorchester, MA; Vaclova Dėdinienė, Worcester, MA; Anne Donovan, Plymouth, MA; A. ir B. Gričys, Santa Monica, CA; Adelė Grybauskienė, Worcester, MA; Dana ir Charles Hurley, Worcester, MA; Adolfas ir Nijolė Ivanauskai, Mattapan, MA; Prakseda Jakutienė, Dorchester, MA; A. Kainuskas, Plainville, CT; Juozas ir Ona Kamaičiai, St. Petersburg, FL; Stasė Kazlienė, Chicago, IL; S. Kudirka, Santa Monica, CA; S. Kudokienė, Santa Monica, CA; Pranas Lescinskas, Dorchester, MA; N. ir S. Neyerger, Santa Monica, CA; Šarūnas Norvaiša, Dorchester, MA; dr. Algis ir Jūratė Norvilai, Oak Lawn, IL; D. Pascoe, Santa Monica, CA; Julija Palukonienė, Worcester, MA; Jonas Pipiras, Worcester, MA; Juozas Rašimas, Chicago, IL; J. Rukšėnienė, Los Angeles, CA; Alfonsas Simonelis, Santa Monica, CA; S. Skirmanas, Santa Monica, CA; Kostas ir Stasė Staponkai, St. Petersburg, FL; A. Ščiukas, Dorchester, MA; Jonas Tamašauskas, Worcester, MA; Romualdas Veitas, Milton, MA; Romas ir Elena Venckai, Santa Monica, CA; A. Vidugirienė, Santa Monica, CA; E. Vilutienė, Santa Monica, CA; Estelle Wagner, Bayonet Point, FL; Algirdas ir Dalia Zitkai, Canton, MA; Antanas Zupka, St. Petersburg, FL.

Po \$5.00: Stasys ir Elena Bakučiai, St. Petersburg, FL; L. Bliškis, St. Petersburg, FL; Marija Dabrilienė, Worcester, MA; S.

BOSTONO LIETUVIAI

POEZIJA IR "ŠVENTIEJI DŪMAI"

Gruodžio 3 d., Tautinės Sąjungos namuose So. Bostone Kultūrinių Subatvakarių rengimo komisija suruošė Jono Rūtenio poezijos knygos "Šventieji Dūmai" sutiktuves.

Programą pradėjo rengimo komisijos pirm. inž. Edmundas Cibas. Rašytojas Stasys Santvaras pradžioje kalbėjo bendrai apie lietuvių raštiją, pradėdamas nuo pirmųjų raštų lietuvių kalba. Tie raštai būvę pradėti leisti Mažosioj Lietuvoj. Vėliau kalbėjo apie dr. Basanavičiaus redaguotą "Aušrą" ir kitus to laiko rašytojus. Net ir to laiko "Aušros" kalba buvo si varginga. Tačiau po truputį ji tobulėjusi ir vėliau pasiekusi aukštą lygį ir tuo galim didžiuotis. Apie poeziją, kad poezija yra meilės ar įsimylėjusių kalba. Mylėti esą galima ne tik grasišios lyties asmenis ar kitus, bet ir gamtą ir su ja kalbėti poezijoje. Kalbėjo apie mūsų garsiuosius poetus kaip Maironį, Mykolaitį-Putiną, Joną Aistį ir kitus. O toliau kalbėjo apie Joną Rūtenį, trumpai supažindindamas su jo darbais ir kūryba, o taip pat ir apie sutiktuves jo naujos poezijos knygos "Šventieji Dūmai". Gana gerai įvertino Rūtenio šią naują knygą. Net paskaitė kai ką iš šios knygos.

Pats Jonas Rūtenis paskaitė porą eilėraščių iš šios naujos knygos. Gal jie yra parašyti, galima sakyti jau

moderniai, bet buvo miela jų klausytis. Apie sostinę eilėraščių skambėjo net lyg maironiškai.

Į šias sutiktuves buvo atvykę svečių net ir iš toliau, o ypač iš Cap Cod, kur rašytojas Rūtenis gyvena. Po visos programos buvo kavutė ir laisvi pašnekėsiai.

Ir kaip miela, kad Bostone dar mūsų kultūrinė veikla visiškai neužgeso. (pž)

• Lietuvių Karių Veteranų Sąjungos Ramovės Bostono skyrius, kurio pirminku yra Jonas Starinskas, Spaudos palaikymui iš jų surengto kariuomenės šventės minėjimo, per mūsų bendradarbį P. Žičkų, Dirvai atsiuntė 25 dol. Ačiū.

WANTED PRESSMEN

Top quality printing firm with multi-color presses looking for the best pressman in the Midwest. Demanding pressure position. Top wages and benefits.

4 C-STRIPPERS

Camera experienced preferred. Capable of handling wide range of multi color work including critical 4 C. Challenging demanding position. Top salary and benefits.

ANDROMEDA PRINTING

120 W. WHITE ST.
CHAMPAIGN, ILL. 61820
217-359-0308

(42-48)

WANTED

MACHINIST-Davenport Screw Machines. Set up and operate. Minimum 5 years exp. First and Second Shifts. Excellent benefits, plus profit sharing. Call collect JIM STUDEBAKER, STANDARD INSERT CO.

12280 MONTAGUE ST.
PACOMA, CA 91331
213-896-9526

(39-2)

PRINTING PRESS OPERATOR

Must have experience in process printing on Kidder Stacey CI press. Opportunity to assist in startup of new K. S. 55" web CI press. Send resume to: J. G. CLARK CO., 2079 Canaan Twp. Road 244, Edison, Oh. 43320.

Attn: W. H. REED (47-49)

Galdikienė, Dorchester, MA; Jonas Jakštys, St. Petersburg, FL; V. Kevelaitienė, Santa Monica, CA; Arnold Plevock, Weymouth, MA.

Po \$2.00: R. ir R. Balkai, St. Petersburg Beach, FL.

Aukų spalio mėn. surinko:

JAV LB Beverly Shores apylinkė \$570.00 (viso \$1,880.00); JAV LB Bostono apylinkė \$1,286.00; JAV LB Bridgeport, IL apylinkė \$546.00 (viso \$796.00); JAV LB Columbus apylinkė \$200.00; JAV LB East Chicago apylinkė \$100.00; JAV LB East St. Louis apylinkė \$50.00 (viso \$250.00); JAV LB Grand Rapids apylinkė \$200.00; JAV LB Hartford apylinkė \$1,250.00; JAV LB Kenosha-Racine apylinkė \$250.00; JAV LB Marquette Parko apylinkė \$1,000.00; JAV LB Melrose Parko apylinkė \$250.00; JAV LB New Haven apylinkė \$400.00; JAV LB New London apylinkė \$30.00; JAV LB Omaha apylinkė \$352.50; JAV LB Putnam apylinkė \$125.00; JAV LB Washington apylinkė \$400.00 (viso \$700.00); JAV LB Worcester apylinkė \$1,180.00.

Pagal pasižadėjimus gauta:

\$1,000.00: Vytautas ir Felicija Izbickai, Westwood, MA \$600.00; Juozas ir Pranė Masilioniai, Chicago, IL \$250.00 (viso \$270.00); Lioginas Morkūnas, Rochester, NY \$200.00 (viso \$600.00); dr. Antanas ir Elena Razmai, Joliet, IL \$900.00 (viso \$1,000.00); dr. Ignas Skrupskelis,

Columbia, SC \$80.00 (viso \$480.00); dr. Juozas K. Valiūnas, New Rochelle, NY \$250.00.

\$600.00: Adolfas ir Aldona Markeliai, Cicero, IL \$200.00; dr. Viktorija Skrupskelytė, Oberlin, OH \$500.00 (viso \$650.00).

\$520.00: kun. dr. Kęstutis Trimakas, Forest Park, IL \$100.00

\$500.00: Apolinaras Bagdonas, Chicago, IL \$200.00; Kazys Pabedinskis, Chicago, IL \$100.00; Aldona Shumway, Worcester, MA \$300.00 (viso \$400.00); Bronius ir Agota Tiškai, Collinsville, IL \$100.00 (viso \$600.00).

\$300.00: L. Balsys, Toronto, Canada \$150.00; Kazys Rimas, Chicago, IL \$250.00 (viso \$300.00).

\$250.00: Ramūnas ir Skirma Kondratė, Springfield, VA \$50.00.

\$200.00: Bladas Daukantas, St. Petersburg Beach, FL \$25.00 (viso \$200.00).

\$100.00: dr. Antanas ir Dana Klimai, Rochester, NY \$50.00 (viso \$100.00).

...

Pirmasis \$200,000.00 įmokėjimas laiku įneštas, katedros idėja gyva! Ačiū visiems aukotojams, ačiū Lietuvių fondui už didelę 50,000.00 paramą. Antrojo \$100,000.00 įmokėjimo terminas 1984 rugsėjo 1 d. Užmojis didelis, jam įvykdyti dar reikia aukų. Už jas nuširdžiai dėkojame. Cėkius ar perlaides prašome rašyti ir siųsti: Lithuanian World Community Foundation, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636.

Lėšų telkimo komitetas, Jonas Kavaliūnas, pirm.

'Posėdis pragare' Clevelande

VYTAUTAS MATULIONIS

Lietuviško scenos veikalo premjera yra gana retas įvykis. Tai viliojanti ir intriguojanti šventė atkreipti visų meno mylėtojų dėmesį. Tai naujagimio pristatymas publikai, jos kritiškam, kartais negailestingam, bet būtinam ir neišvengiamam įvertinimui.

Tokią šventę Clevelando lietuviai turėjo progos išgyventi š. m. lapkričio 12 d. Dievo Motinos parapijos auditorijoje, pirmame Algio Rukšeno "Posėdis pragare" pastatyme. Premjera daugialypė paties veikalo, autoriaus kaip dramaturgo ir tų jaunųjų aktorių kurių talentams šis pastatymas buvo patikėtas. Clevelando lietuviai, visada dėmesingi naujiems teatriniams bandymams, ir šį kartą rengėjų neapvylė ir atsilankė labai gausiai — salė buvo pilnutėlė. Ypač malonu, kad šis vaidinimas sutraukė didelį būrį teatru besidominčio jaunimo.

Lygiai malonus ir svarbus reiškinys yra Clevelando Vaidilos teatro "atgimimas" buvusiam ilgamečiui režisieriui Petriui Maželiui sugrįžus. Ar šis "atgimimas" išsivystys į produktyvią teatrinę veiklą parodys ateitis, bet šios premjeros rezultatai yra drąsinantys.

Nors buvo skelbta, kad bus pradėta laiku, vis dėlto buvo vėluota apie dešimt minučių. Atrodo, kad punktualumas nėra viena iš tų gausių lietuviško charakterio dorybių kuriomis mes taip didžiuojamės.

Kas gi tai per veikalas, tas "Posėdis pragare"? Veikalo neskaičius (premjera iš rankraščio), sunkiau pasakyti kuriai scenos kūrinii grupei jį priskirti. Autorius jį vadina politine satyra. Tai nevisai tikslu. Nemaža satyros dozė (ryškiausia antrame veiksmo) yra atmiesta kartais gan gilių filosofijos: gėris ir blogis pasaulyje ir pačiame žmoguje, nusikaltimas ir bausmė, atsakomybė ir pareiga, istorikų nepatikimumas ir šališkumas, ir t.t. Tačiau nei satyrinis nei filosofinis elementas veikale nedominuoja, bet lygiagrečiai ir lygiateisiai egzistuoja. Vienok, iš kitos pusės žiūrint... ar iš viso tai yra satyra?

Kaip bebūtų, autorius veikalo temas yra gerai pagnarinėjęs ir vietomis labai tiksliai mintimis jas išreiškęs, nors, atidžiai teksto klausant, darosi įspūdis, kad veikalas kurtas angliškai galvojančio, bet lietuviškai rašančio žmogaus. Šį Algio Rukšeno žingsnį į

scenos meną reikia laikyti vykusiu ir nuoširdžiai linkėtina, kad autorius savo talentą ir toliau tobulintų.

Jei satyrinė veikalo pusė praėjo gana sklandžiai, tai filosofinė jau reikalavo iš aktorių daug gyvenimo ir sceninės patirties. Šių privalumų jiems dar stokoja. Tai buvo ypač pastebima pačiame trečiojo veiksmo "posėdyje": Hitlerio ir Stalino teisme ir Tartaro valdovo Aidonėjaus laisvės problemos galutiniame išrišime. Iki tol sparti veikalo eiga, trečiame veiksmo gerokai sulėtėjo.

Nors kiekvienas režisierius, autorius ir dailininkas - dekoratorius veikalo apipavidalinimą įsivaizduoja savaip, premjeros proga yra ypatingai svarbu šių asmenų glaudus bendradarbiavimas, idant veikalo įgyvendinimas būtų visapusiškai tikslus ir meniškai raiš-

Vaidilos teatro aktoriai, suvaidinę Algio Rukšeno vetkalą "Posėdis pragare". Pirmoje eilėje: Romas Apanavičius, Vilija Nasvytytė, Edas Kijauskas, Julija Taorienė ir Gražina Plečkaitienė. Antroje eilėje: Vincas Staniškis, Arūnas Apanavičius, Linas Jokūbaitis, Paulius Nasvytis, Ada Stungienė ir Rimvydas Čepulis.

donėjaus laisvės momentui atėjus, vietoj kad atsivėrė plačiai į abi puses, buvo nustumti į šoną tuo sumenkiant šią dramatiniai svarbią sceną. Dvipusiai vartai būtų buvę daug įspūdingesni. Bereikalingos buvo ir žybčiojančių akių kaukuolės ant Aidonėjaus sosto at-

aktorių jaunatviško entuziazmo ar įsijautimo į jų kūriamus vaidmenis. Tai tik pagirtina.

Scenos reikmenys. Jei Lucifago "krivulė", Botagės samtis ir apdegusio pergamento lapas puikiai tiko pragaros aplinkai, tai istorijos knygos ant pragaros bibliotekos stalo erzino savo modernišku — visos įrištos į blizgančius metalinius žiedus! Nors tai smulkmena, bet darkanti sceninę visumą.

Judėsiai ir balsas. Vienas iš sunkiausių režisūros uždavinių yra sceniškas kūno apvaldymas ir veikėjų sugrupavimas taip, kad balsas plauktų į auditoriją ir aktoriai vieni kitų neužstotų. Tinkami judėsiai dažnai daugiau pasako nei žodžiai. Šios problemos patenkinaimai išspręsti nepasisekė — pirmame veiksmo daug dialogų nuėjo į scenos gilumą.

Monologai išsakyti atsukus nugarą į publiką gali būti labai įspūdingi jei jie yra atliekami prityrusių aktorių su tinkamu balso pastatymu. Šioje srityje reikėtų dar gerokai padirbėti.

Muzika. Muzikinė palyda ir įtarpai turėtų būti vienos stiliaus atžvilgiu. Premjeroj girdėjosi modernios muzikos, Bacho vargonų trupiniai ir bene Rossini "William Tell" uvertiūros gabaliukas daugelį metų naudotas vienoj populiarioj televizijos programoj. Toks muzikos panaudojimas panašėjo į vodevilį.

Aktorių kolektyvas. Už sėkmingą sutelkimą tokio gražaus vaidintojų būrio, režisierius Petras Maželis nusipelno pagarbos. Ne visi Vaidilos teatro entuziastai yra vienodai apdovanojami talentu, bet visi yra geros sceninės išvaizdos ir aiškiai rodo norą vaidinti. (Nukelta į 8 psl.)

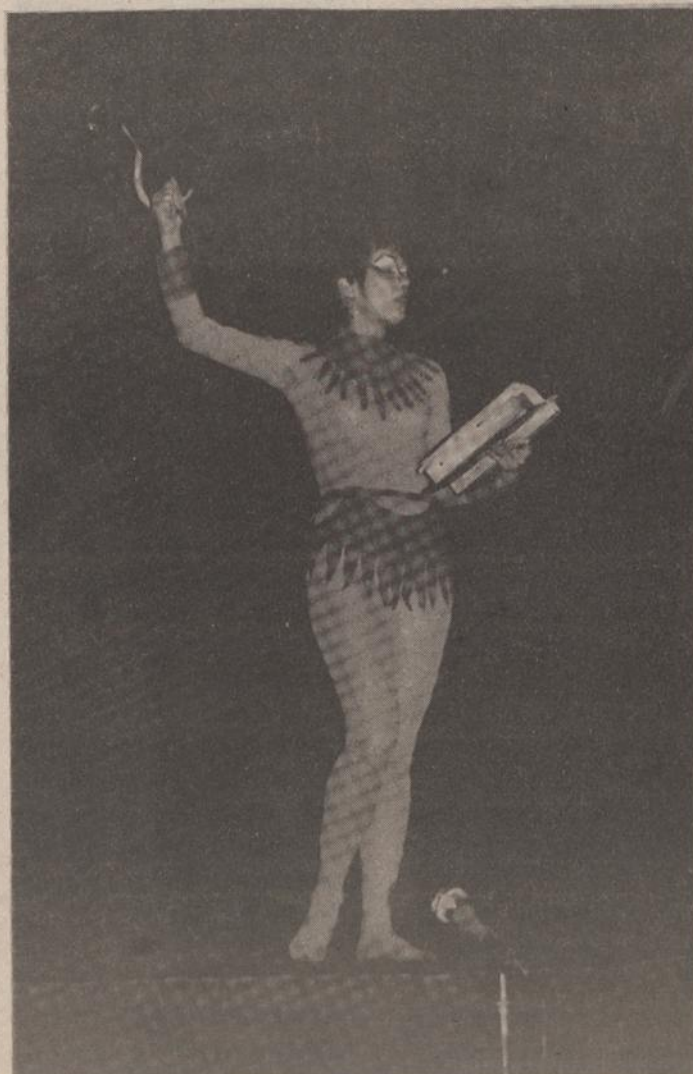

Režisierius Petras Maželis. Daivos Blynaitės nuotr.

kus. Tokios "palaimintos trijulės" šiuokart nebuvo... Petras Maželis ant savo pečių turėjo beveik nepakečiamą naštą: režisūra, dekoracijos, kostiumų eskizai ir (dalinai) jų gaminimas. Keliais darbais apsikrovus, dažnai kas nors nukenčia. Neišvengta to ir šį kartą.

Dekoracijos, kostiumai, šviesos. Pats veikalo siužetas prašė paprastesnių, o ne perdėtai "pasakiškų" dekoracijų, išradingiau panaudojant šviesų efektus. Argi negalima buvo prisiprašyti kurį nors Clevelando lietuvių dailininkų joms sukurti? Scenos gilumoje stuksoję simboliais išmarginti ir ilganagių rankų pri- laikomi pragaros vartai, Ai-

ramų — jos scenovaizdį tik pigino. Stigo įvairumo ir pragaros gyventojų kostiumams: žalios glaudės, juodi perukai ir raudoni ar žali "žiursteliai" pridengiantys "strategines" kūno vietas buvo per daug vienodi. Labiausiai netinkami buvo istorijos mūzos Klėjos ir Tartaro valdovo Aidonėjaus rūbai — ypač pastarojo. Kam įvilkti dailiai nuaugusį jaunuolį, vaidinanti svarbią ir rimtą rolę, į kostiumą panšų į perdidelius žiemos apatinius? Savo aprangą jis turėjo išsiskirti teigiama prasme. Mūza Klėja atrodė lyg paklydusi filmų artistė. Čia noriu pabrėžti, kad netinkami kostiumai jokių būdu nesumažino šių dviejų

Žarija — Vilija Nasvytytė.

Z. Degučio nuotr.

'Posėdis pragare'...

(Atkelta iš 7 psl.)

Išskyrus kelis, vos pastebimus, atminties sutrikimus, savo roles jie buvo gerai išmoję. Štai trumpi kelių svarbesnių rolių aptarimai.

Aidonėjus, pragaro viešpats, Tartaro valdovas (Arūnas Apanavičius). Šiam jaunuoliui teko pati svarbiausia ir keisčiausia rolė: minkštaširdis pragaro viešpats, trokštąs laisvės, abejojęs Hitlerio ir Stalino kaltumu (ir pats savimi) ir pagaliau pasaulio blogio kaltę suverčiąs visai žmonijai. Tai paradoksiškas gėrio ir blogio įsikūnijimas reikalaujantis didelės įžvalgos, plačios balso skalės ir autoritetingų bei išradingų judesių. Premjeros metu šių būtinybių jaunajam aktoriui dar stigo, bet jo nemeluotas bandymas giliau įsijauti į vaidmenį yra sveikintinas ir jo pastangos remtinos.

Lucifagas, Aidonėjaus adjutantas ir patarėjas (Rimvydas Čepulis). Savo sodriu labai scenišku ir toli nešančiu balsu bei aiškia tarsena Čepulis sudomino publiką jau pirmose savo scenose. Jo vaidyba pasižymėjo nuoširdumu, paprastumu ir įsijautimu.

Klėja, istorijos mūza (Ada Stungienė). Nelengva ir savo apsimestu koklumu ir lengvabūdiškumu išsiskirianti rolė. Klėjai istorinis tikslumas terūpi tiek kiek jos "gerbėjų" trumpalaikė adoracija. Rolei būtina daug smulkių, bet tiksliai ir sumaniai perduotų niuansų. Nors Ados Stungienės vaidyboj tokiu niuansų buvo, jie nevisada buvo pakankamai ryškūs. Patartina atkreipti daugiau dėmesio į tarseną ir rankų judesių pavairinimą.

Žarija, (Vilija Nasvytė). Nuolatinė talkininkė įvairiuose renginiuose, nuo mažų dienų gerai pažįstama Clevelando lietuviams, ši dėkingos sceninės išvaizdos aktorė suvaidino daugiapusę Žarijos (stebėtojos-sekretorės-komentatorės) rolę kruopščiai. Jau gerokai apvaldyti judesiai, tinkamos, bet ne vulgarios pozos, sceninė drąsa ir ryški lietuviška tarsena maloniai veikė žiūrovą. Pagirtina, kad scenose, kuriuose ji nebuvo veiksmo centre, ji nepasilikto tik pasyvia stebėtoja, bet sugebėjo tinkamai reaguoti. Taip pat pažymėtinas gražus keletas pauzių panaudojimas dialoguose ir monologe prieš scenos uždangą, nors monologo tempas galėjo būti įvairesnis. Vertingas įnašas į Vaidilos teatro sambūrį.

Botagė, (Grażina Plečkaitienė). Tai komiška, miniatiūrinė, gabalais išbarstyta rolė, dėl savo trumpumo reikalaujanti labai taiklaus charakterio aptarimo ir

Trilogija (4)**KODĖL PATYRĖ TIEK SUNKUMŲ LITUANISTIKOS KATEDROS PROJEKTAS?**

Vienas Tėviškės žiburių skaitytojas pasirašęs J.J.B. iš Montrealio, palygino Lituanistikos Katedros projekto vargus su negimusio kūdikio atveju, nes vos dar tik užuomazgos padėtyje, jo gyvybės išlaikymui jau atsiranda sunkumų. Aiškina J. J. B., kad gimimui esą reikalingi du dalykai: kū-

smulkmeniško nušlifavimo. Ši Vaidilos veteranė suvaidino pragaro dervos katilų maišytoją su jaučiamu patyrimu, bet vaidybinės galimybės su sukreivotu dervos samčiu nebuvo pilnai išnaudotos. Netinkamai naudojami scenos reikmenys tik trukdo rolės pilnam išsiskleidimui. Grimas ir rūbai turėjo būti "senesni."

Hitleris, (Paulius Nasvytis). Vienintelis spektaklio "malonus netikėtumas". Viena — aktorius jaunas. Antra — aukštas ir lieknas jis savo sudėjimu vaidinamam asmeniui nepanašus. Nežiūrint to, Paulius sugebėjo balsu, judesiais ir pozomis sukurti visai įtikinamą Hitlerį, įskaitant ir charakteringai ištartas vokiškas frazes. Jo balsas stiprus, lietuviška tarsena gera ir pasitikėjimas savimi scenoje neabejotinas. Matėsi įdėti didelių pastangų vaisiai. Sėkmės!

Stalinas, (Romas Apanavičius). Antrasis Vaidilos teatro veteranas šiame veikale, aktorius jautėsi "kaip namie". Tiek savo balsu, tiek judesiais bei veido išraiška ir protarpiais panaudotais rusiškais išsireikškimais jis taikliai perdavė vaidinamą personažą. Jo laisva, bet visuomet įtikinama ir tipinga laikysena scenoje bylojo apie ankstyvesnę sceninį patyrimą. Ne nuostabu tat, kad Hitlerio ir Stalino dialogas buvo buvo sėkmingiausiai suvaidintas gabaliukas visoje premjerfoje.

Nors čia trumpai panauginėtos tik svarbiausios rolės, tai toli gražu nereikia, kad mažesnių rolių atlikėjai niekuo neprisidėjo prie premjeros pasisiekimo. Anaipol! Linas Jokūbaitis, Vincas Staniškis, Edas Kijauskas, Daiva Blynaitė ir Julija Taorienė vaidino su užsidegimu. Jų sceniniai įėjimai buvo tikslūs, o jų tartis, bendrai paėmus, nebloga, nors jiems, kaip ir kitiems šio sambūrio nariams, sceninės technikos trūksta. Kantriai dirbant šie trūkumai gali būti išlyginti arba ir visai nugalėti. Tai ne tik režisieriaus, bet ir viso vaidybinio ansamblio pareiga.

nas (lžšos) ir dvasia (spiritus movens), bet dvasios vis dar nesama, todėl, "kad dar nėra jokio konkretaus projekto (programos)".

Netiktai sutinku su J. J. B., bet galėčiau pridėti, kad iki šiol daryti lituanistikos suvažiavimai ar seminarai nėra atsakę į giliuosius mūsų reikalavimus akademiniame lygyje. Žmonės tą jaučia ir man rodos, kad dauguma protauja, jog gal ir katedra į mūsų tikruosius reikalavimus neatsakys. Todėl ir atsinešimas tebėra gana šaltas iš publikos pusės, nes tebestovi neatsakytas klausimas: kokios dvasios norima tai lituanistikos katedrai?

"Kokios lituanistikos katedros mes trokštume?" klausiu savęs. Bandydama į tai atsakyti, pabrėžiu, kad tolimesnis katedros galimybių aptarimas tėra mano asmeniška, toli gyvenančios lietuvių nuomonė, nieko bendro neturinti su katedros projekto organizavimu. Stačiai naudoju dėstyti asmenišką mintį — daugiau nieko.

* * *

Pastebiu, kad lituanistikos katedros lėšų telkimo aplinkraščiuose yra visų pirma pabrėžiama, jog tai būsimoji "pirmoji lituanistikos katedra laisvajame pasaulyje". Pirmoji ir, šiuo metu, vienintelė laisvajame pasaulyje.

Kažin kaip uždavinį spręstų kitos tautybės, jei joms būtų duota tokia pat premisa? Kiekviena tautybė parinktų turbūt pagrindiniu katedros objektu dėsytą tokio laikotarpio, kuris tos tautos kultūriniame gyvenime buvęs svarbiausias IR KURIS PLAČIAUSIAI PAVEIKES KITŲ TAUTŲ KULTŪRAS. Anglai — jei jie teturėtų vieną anglistikos katedrą visame laisvame pasaulyje — į ją pastatytų Elzbietos laikų specialistą ir pirmą vietą suteiktų Shakespearo nagrinėjimui. Prancūzai atsiduotų XVII-o amžiaus laikotarpiui, kai Liudviko XIV karališka saulė švitėjo iš Versalio į visas puses ir prancūzų literatūra žerėjo savo didžiųjų klasikų raštais. Vokiečiai turbūt pradėtų katedratinį dūsavimą nuo Verterio kančijų ir atsiduotų romantizmo laikotarpiui. Rusai lūkštentų Puškiną, Lermontovą ir nusižestų nuo jų iki Tolstojaus bei Dostojevskio imtinai, o amerikiečiai imtų XX amžiaus Amerikos kultūros spinduliavimo temą. Ispanai gi grįžtų atgal į tuos laikus, kai jų imperijoje

"niekada nenusileisdavo saulė", kai juos juokino Cervantes ir juos žavėjo didieji ispaniško teatro klasikai. Kiekvienas toks sprendimas būtų visiškai tikslus.

Giliau žvelgiant, pastebėsime, kad visais šiais atvejais plačiausio kiekvienos tautos kultūrinio spinduliavimo laikotarpis beveik visada sutapo su aukščiausio politinio, karinio ar teritorinio pajėgumo momentu. Taigi šiuo atveju, tenka užklausyti: kada turėjome mes plačiausio mūsų politinio, karinio, teritorinio pajėgumo laikotarpį, galėjusį išvystyti tokią kultūrą, kuri paveikė kitas tautas?

Atsakymą duoda archeologija: didžiausias mūsų teritorinis išsiplėtimas, žvelgiant į archeologinius žemėlapius, yra datuojamas nuo 2000 m. prieš Kr. iki maždaug antro tūkstančio po Kr. pradžios. Taigi apimame trijų tūkstančių metų laikotarpį, iš kurio liko mums iki šiai dienai gyvas kraitis: nuostabi kalba ir šakotas folkloras.

Per tą milžinišką laiko tarpą, vienas po kito, mūsų spinduliavimo įtakoje, užgimė kone visi mūsų dabartiniai kaimynai: pirma ger-

manai, paskui slavai iš kurių, jiems susimaišius su rytiniais ar vakariniais baltais, atsirado dabartinio tūkstantmečio pradžioje rusai ir lenkai. Nei viena tų naujai atsiradusių kalbų grupių negalėjo išvengti baltų įtakos savo formacijos laikais, vien jau dėl geografinių priežasčių, nekalbant apie kitas istorines apsisistas.

Jei turėdami rankose tokius faktus mes pašvėsime vienintelę mūsų lituanistikos katedrą vakaruose ne mūsų ankstyvosios įtakos tyrimui, o dėstymui modernios Lietuvos literatūros nuo Donelaičio ir Mažvydo iki mūsų laikų imtinai, mes protingai nepasielgsime.

Mums reiktų lituanistikos katedros jėgas sutelkti tik į du dalykus: kalbotyrą bei tautosaką. Be to, reiktų katedrą pašvęsti sudarymui ordinatoriais kompiuterizuotų duomenų lentelėms, platinamoms informatikos kelių universitetų bibliotekose. Lentelės turėtų būti prieinamos visiems tiems, kurie atsiduoda kitų kalbų tyrimams.

(Bus daugiau)

(213) 829-4757

(213) 893-7584

VINCENT JUODVALKIS

Certified Public Accountant

2802 Santa Monica Boulevard
Santa Monica, CA 90404

14659 Linedale Street

Panorama City, CA 91402

**Puikiausius kailius rasite
Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką****NORMANĄ BURŠTEINĄ**

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Šeštasis Teatro Festivalis

ANTANAS JUODVALKIS

I šeštąjį teatro festivalį buvo užsiregistravę ir šeši teatrai, bet vėliau, dėl įvairių priežasčių, iškrito du: Rochesterio teatras VIE-NAS ir Toronto AITVA-RAS. Likusieji keturi: Cle-velando VAIDILA, St. Pe-tersburgo ŽIBINTAS, Ha-miltono AUKURAS ir Los Angeles DRAMOS SAM-BŪRIS atvyko į Chicagą ir dalyvavo festivalyje. Visi buvo gerai pasiruošę, gene-ralines repeticijas atlikę sa-vo vietovėse, todėl festiva-lyje pasirodė drąsiai ir pa-sitikinčiai. Žinoma, kaip ne visi matyti veikalai yra vienodo lygio, taip ir jų per-davimo pajėgumas buvo ne vienodas. Atrodo, kad vei-kalų pasirinkimas buvo da-romas pagal vietoje turimas pajėgas ir esamas sąlygas. Vienas būdingas ir teigia-mas bruožas visiems festi-valyje dalyvavusiems — tekstų mokėjimas ir gera lietuvių kalbos tartis. Ypač girtinas jaunųjų aktorių pasirodymas ir meilė scenai. Visi spektakliai vyko Jauni-mo centro salėje, Chicagoje.

A. RUKŠENO — POSĖDIS PRAGARE

Šeštasis teatro festivalis pradėtas Padėkos dienos (XI. 24 d.) vakare, arčiausiai Chicagos esančio Cle-velando teatro VAIDILOS pa-statymu, trijų veiksmų po-litinė satyra "Posėdis pra-gare". Veikalo autorius yra jaunas rašytojas **Algis Rukšėnas**, pirmą kartą pa-sirodęs su draminiu veika-lu. Rašytojas, režisierius ir aktoriai yra clevelandiečiai, tai jų kooperavimas, taip reikalingas veikalą statant, buvo lengvai pasiekiamas.

Net ir patyrusių dramos rašytojų kūrinių režisierių yra taisomi ir perdirbinė-jami, tai pradedančiųjų kū-

ryboje surandama daugiau spragų, pritaikant scenai ar turimų aktorių pajėgumui. Manau, kad ir režisierius Petras Maželis turėjo gero-kai padirbėti, kad vaidini-mas neišeitų statiškas ir didaktinis. Pats veikalo pa-vadinimas — Posėdis pra-gare, jau suponuoja į sta-tiškumą ir pamokslavimą, ko žiūrovai nemėgsta. Žino-me, kad posėdžiuose daug laiko praleidžiama tuščiažo-džiavimui ir gražbylistei, o tik maža dalis — tiesiog-i-nių reikalų aptarimui.

Šio veikalo turinį galima aptarti keliais sakiniais ar žodžiais ir prirašyti ištisus tomus. Šiuo atveju, manau nepadarysiu didelės klaidos, veikalo turinį suvedęs į ke-lis sakinius: istorija yra at-laidi ir užmarši didiesiems nusikaltėliams. Hitlerio ir Stalino padarytus nusikal-timus baigiama užmiršti, o tuo tarpu velniai — pa-smerkti amžinai kančiai. Pragaro valdovas šį klausimą sprendžia pasitelkęs is-toriją ir reikalauja atidary-ti pragaro vartus ir išleis-ti į laisvę. Kadangi istorija nėra jam palanki, tai jo ger-bėja sukuria savo istoriją ir pagal ją jis reikalauja sau ir visiems velniams laisvės. Pagaliau atsidaro pragaro vartai ir jie žengia į laisvę, o ką daryti su tais žmonijos pabaisomis — Hi-teriu ir Stalinu?

Režisieriaus Petro Maže-lio rankose veiklas išėjo gyvas, pagrindinė mintis nesužalota, nors problema ir liko neišspręsta.

Pragaro posėdyje daly-vavo šie veikėjai: Aidonė-jas, požemių viešpats, Tar-taro valdovas — Arūnas Apanavičius, Li u cifugas, Aidonėjaus adjutantas ir patarėjas — Rimvydas Če-pulis, Klėja, istorijos mūza

Scena iš A. Rukšeno veikalo "Posėdis pragare".

Z. Degučio nuotr.

— Ada Stungienė, žarija, valdovo mylimoji — Vilija Nasvytytė, Hitleris — Pau-lius Nasvytis, Stalinas — Romas Apanavičius, vel-niai-ės: Marbas — Vincas Staniškis, Nagas — Edas Kijauskas, Botagė — Gra-žina Plečkaitienė, Ragatkė — Daiva Blynaitė, Smilga — Julija Taorienė.

Visas kolektyvas savo vaidmenis atliko gerai.

Režisūra, dekoracijos ir kostiumai Petro Maželio. Režisieriaus padėjėja — Vi-lija Nasvytytė.

Matome, kad vieno žmo-gaus rankose buvo sutelkta trys pagrindiniai elemen-tai, reikalingi geram pa-statymui. Festivalio verti-nimo komisija tai pastebėjo ir įvertino net trimis žyme-nais: už dekoracijas ir dra-bužius, o taip pat pripažino iškiliausiu teatru.

Žmonių prisirinko apipil-nė salė, nors galėjo būti ko-kiu šimtelio ir daugiau, bet, matyt, prisikirtus kalaku-tienos, pritrūko ryžto.

A. KAIRIO — TESTAMENTAS

Penktadienio (XI. 25) va-kare St. Petersburgo teat-ras ŽIBINTAS atvežė Ana-tolijaus Kairio 3-jų veiks-mų komediją — TESTA-

MENTAS. Rašytojas A. Kairys šią komediją buvo pavadinęs "Giminės", bet po premjeros, įvykusios 1983. V. 3 d. St. Petersbur-ge, buvo pakeistas į Testa-mentą. Pakeitimas labai vy-kęs. Komedijos turinys ne-sudėtingas. Šykštuolis vien-gungis (ar karo audrose at-siskyres nuo šeimos) išemi-gravęs į Ameriką praturtė-ja, bet ligos prispaustas, šaukiasi gailestingųjų se-serų draugijos pagalbos bei patarnavimų, o savo turimų storų banko knygeliu nie-kam nerodo ir tik skaičiuo-ja kiek per metus jo kapita-las padidės. Gydytojos, pa-žįstamo advokato ir patar-nautojo įkalbinėjimas suda-ryti testamentą, griežtai atmetamas, nes jis sulauk-sias šimto metų. Ligonis čia pat miršta nesudaręs testamentą.

Atsiranda giminių, "žmo-nų" ir net "duktė". Visi pretenduoja į stambų Ado-mo palikimą. "Žmonos" ir "duktė" kvaksi ir kudakuo-ja, kaip perekšlės vištos, ir tik brolis Ignas, nors ir ne vienos motinos, buvo rames-nis ir tikėjosi gauti visą palikimą, nes apie preten-dentes nebuvo girdėjęs, kad brolis Adomas būtų buvęs vedęs ir turėjęs dukterį. Visų narsa subliukšta pasi-rodžius sovietiniam advoka-tui, atstovaujančiam Lietu-voje likusiai žmonai ir sū-nui. Advokatas gudriai su-rašo pareiškimus ir pakiša joms pasirašyti. Matyti jų raštingumas yra menkas, nes nepajėgia perskaityti pakišto rašto, pasiteisinda-mos akinių pamiršimu ar nepakankamu apšvietimu. Sovietinis advokatas savaip aiškina raštą ir gauna visų parašus, tik brolis lieka kie-tas ir nepasirašo, bet ir tas neturi giminystės įrodymo dokumentų. Visą palikimą paglemžia sovietinis advo-katas, net ir Seserų draugi-jai neatlygina padarytų gy-dymo, prižiūros ir net lai-do jimo išlaidų.

Taigi, tema aktuali ir po-puliari. Aktoriai savo vaid-menis atliko gerai, tik mi-

rusiojo brolis (prieškarinis ateivis) perdaug realiai ir per dažnai svaidėsi ameri-kietiškais keiksmažodžiais. Jų galėjo būti kur kas ma-žiau ir ne tokie nešvankūs, o veikalas nuo to nė kiek nenukentėtų.

Testamento veikėjai: Adomas Guzikas, turtingas beturtis — Algirdas Ulbi-nas, Ignas Guzikas, Adomo brolis — Stasys Vaškys, Monika, Seserų draugijos narė — Ada Mušiūnienė, Daktarė, medicinos gydyto-ja — Stasė Staponkienė, Brigita Bardauskienė, ant-roji žmona — Elena Kra-sauskienė, Paulina Ylienė, trečioji žmona — Sofija Vaškienė, Zuzana Ruzgienė, nelegali duktė — Irena Ku-sinskienė, Algimantas Va-saris, advokatas — Aleksas Kusinskis ir Jonas Labutis, advokatas sovietų intere-sams — Vladas Račkaus-kas.

Režisierė — Dalila Mac-kialienė, Režisierės pavad. — Stasys Vaškys, Režisie-rės pad. — Algirdas Ulbi-nas, Dekoracijos — Dalilos Mackialienės, Teatro admi-nistratorius — Pranas Zel-ba.

Kadangi pati režisierė gyvena tolokai nuo St. Pe-tersburgo, tai pririekė pava-duotojo ir padėjėjo. Deko-racijos nesudėtingos, pri-taikytos gyvenamai aplin-kai, atitinkančios dažno lie-tuvio turimus butus. Šio veikalo pasirinkimas atiti-ko St. Petersburgo apylin-kės gyvenančių lietuvių su-dėčiai ir būdai. Nors testa-mentus turi surašyti visi, bet vyresnio amžiaus žmo-nėms yra būtina.

Vaidinime jautėsi gera režisierės ir jos padėjėjų ranka. Teatro festivalio vertinimo komisija, už ge-riausį pagalbinių vaidmenį žymeną paskyrė Algirdui Ulbinui, įtikinančiai suvai-dinusį šykštuolį.

P. VAICIŪNO — TĖVIŠKĖS PASTOGĖJ

Šeštadienio (XI. 26) va-kare Hamiltono teatras AU- (Nukelta į 10 psl.)

Rež. Petras Maželis su Istorijos mūza — Ada Stungiene ir Hitleriu — Pauliu Nasvyčiu. Z. Degučio nuotr.

ŠEŠTASIS TEATRO FESTIVALIS...

(Atkelta iš 9 psl.)

KURAS suvaidino Petro Vaičiūno 4 veiksmų dramą — Tėviškės pastogėj, režisuotą ilgametės režisierės Elenos Dauguvietytės-Kudabienės. Tai ilgiausias šiame festivalyje parodytas spektaklis, savo turiniu skirtingas nuo kitų veikalų.

Veiksmas vyksta Lietuvos kaime, pasiturinčio ūkininko sodyboje. Dalis šeimos narių siekia mokslų ir tarnauja įvairiose įstaigose, o kiti lieka dirbti ūkyje, bet ir išsimokslinusieji nenutrūksta nuo tėviškės lizdo ir dažnai lankosi. Atsiranda ir nesąžiningumo bei suktybių, privedusių gražiai tvarkomą ūkį prie varžytinių. Ūkininkaitis susimylė su samdine, neturtinga mergaite ir veda prieš tėvų valią. Bet ta pati nemėgiama marti priglaudžia iš ūkio išvartus tėvus.

P. Vaičiūno Tėviškės pastogėj yra vienas iš paskutinių jo gausios kūrybos veikalų, sukurtas Lietuvos nepriklausomybės saulėlydyje. Po karo P. Vaičiūnas, likęs rusų okupuotame krašte, nors gyveno penkio-lik metų, nauja kūryba nepasireiškė. Šis Vaičiūno veiklas būdingas ano meto lietuvių gyvenimui, kai ūkininkų vaikai veržėsi į mokslą, iš kaimo į miestą, užimnėjo valdines tarnybas ir, vieni sėkmingai, kiti ne taip, o treči suklypo gyvenimo kelyje. Veikėjai gyvenimiški, įdomūs ir patrauklūs. Tai vienas iš pačių stipriausių parodytų veikalų.

Dramos veikėjai: Jonas Pakalnis, pasiturintis ūkininkas — Kazimieras Bungarda, Ona Pakalnienė, jo žmona — Elena Dauguvietytė, Martynas — Albinas Stasevičius, Emilija — Marija Kalvaitienė, Jonas — Kęstutis Kalvaitis, Stasys — Edvardas Labuckas, Leokadija Morkūnaitė, turtinga kaimynė — Ina Kudabaitė, Aliutė, Pakalnių tarnaitė — Onutė Stanevičiūtė, Mykolas, jos brolis — Almis Lukavičius.

Scenos priežiūra — Kazimieras Mikšys, Grimai, parikai — Stasys Ilgūnas.

AUKURAS dalyvavo visuose teatro festivaliuose ir yra laimėjęs įvairių žyme-

nų. Ir šiame festivalyje negrįžo tušiomis rankomis, bet parsivežė žymenis: K. Bungarda, už ūkininko vaidmenį gavo iškiliausio aktoriaus žymenį, o M. Kalvaitienė už Emilijos — pagalbinės aktorės žymenį.

Vyresnio amžiaus žiūrovams, priminė laiko dulkėmis baigiančius aptraukti jaunystės prisiminimus. Žmonių buvo beveik pilna salė, nors tą vakarą buvo du svarbūs renginiai: vestuvės ir operos balius.

D. MACKIALIENĖS — NEPRIPAŽINTAS TĖVAS

Ketvirtasis ir paskutinis VI-jo teatro festivalio vaidinimas įvyko sekmadienį (XI. 27) dienos metu. Los Angeles dramos sambūris pastatė Dalilės Mackialienės dramą — Nepripažintas tėvas. Veikala režisavo jauna aktorė Danutė Barauskaitė-Mažeikienė, lietuviams daugiau žinoma, kaip veikli visuomenininkė ir veikalo Viena Europa statytoja.

D. Mackialienės drama — Nepripažintas tėvas, vaizduoja karo perskirtos šeimos tragediją. Žmona Malvina su kūdikiu Rimu emigruoja į Ameriką, o vyras Robertas, išėjęs ginti Reicho, patenka į rusų belaisvę, po penkerių metų paliejęs grįžta į Vokietiją. Prisiglaudžia prie toje pačioje nelaisvėje mirusio vokiečio žmonos ir gyvena valdžios šelpiamas ir žmonos iš Amerikos remiamas. Po 20 metų atvyksta į Ameriką, bet čia susikerta su niekad nematytu, mokslus išėjusiu sūnum, nenorinčiu pripažinti tokio tėvo, kuris vaiko auklėjimu visai nesirūpino. Po konfliktų su tėvu, sūnus veda vaikystės draugę, nors jų seną draugystę buvo bepaveržianti juodakasė italė. Viskas susiklosto gražiai, Rimas veda Kristiną, gimsta sūnus, bet motina miršta.

Veikalo įtampa stipri, daug tragikos, priekaištų, neapykantos, bet dialogai per ilgį, vietomis situacijos neįtikimos. Sunku patikėti, kad Rimas susikabinęs su juodakase gražuole itale Maria, taip lengvai grįžtų prie geltonkasės Kristinos, nors visa aplinka jį spau-

džia. Arba, nesuprantamas ir nereikalingas pačių tragiškiausiu metu italės pasirodymas, kai Rimas gyvą kūdikį laikydamas glaudžiasi prie Marijos.

Režisūra moderni, scenovaizdis — šių dienų gyvenimas, veiklas normalaus ilgio, aktoriai geri ir gerai pasiruošę. Autorė D. Mackialienė, pati būdama režisierė, stengėsi veiklą sukirpti pritaikytą mūsų aktorių pajėgumui, bet vietomis dialogai išėjo per ilgį ir per aštrūs. Dialogus pajvairino rodamos skaidrės iš karo veiksmų.

Šios dramos veikėjai: Rimas Rūkaitis, jauna inžinierius — Saulius Matas, Maria Bartola, Rimo draugė, italė — Sigutė Mikutaitytė, buvęs vokiečių armijos karininkas — Vincas Dovydaitis, Malvina Rūkaitienė, motina — Viltis Jatulienė, Kristina Pavilionytė, chemijos inžinierė — Rasa Matienė, Marcelė Pavilionienė, iš Suvalkų trikampio — Ema Dovydaitienė, Povilas Pavilionis, Malvinos kaimynas — Antanas Kiškis, Sūnelis — Konradas Mažeika.

Padėjėjai: Suflerė — Gražina Raibienė, Specialūs efektai — Vincas Stokas, šviesų tvarkytoja — Daria Žaliūnaitė, Techninis padėjėjas — Aloyzas Pečiulis, Režisierė — Danutė Barauskaitė — Mažeikienė, Rež. pad. ir scenovaizdis — Algis Žaliūnas.

Publikos prisirinko pilnutelė salė, nors oras nebuvo palankus — visą dieną lijo. Vertinimo komisija aktorei Vilčiai Jatulienai, už motinos vaidmenį, suteikė iškiliausios aktorės vardą. Palydėtina Ema Dovydaitienė — Marcelės vaidmenyje.

Žymenų įteikimas

Po paskutinio spektaklio, vos dviem valandom pralinkus, salė buvo pertvarkyta ir paruošta vakarienei ir žymenų įteikimui. Įsimagginę ir visą dieną lįjęs lietus, nesustojo ir atbaidė dalį dalyvių, ypač tuos, kurie nebuvo susimokėję, o tik telefonu rezervavę vietas. Tokie dažniausiai neatsilygina ir rengėjams susidaro nuostolis, nes maistas būna pagamintas.

Žymenų vakarą pradėjo ir jam vadovavo renginio

Iš veikalo "Posėdis pragare" Stalinas — Romas Apanavičius ir Hitleris — Paulius Nasvytis. Z. Degučio nuotr.

komiteto pirmininkas Anatolijus Kairys. Pasveikinę aktorius ir svečius, pirmuoju kalbėtoju pakvietė lietuvių Fondo valdybos pirm. Viktorą Naudžį, o maldai sukalbėti kun. Vytautą Bagdonavičių.

Po geros ir sočios vakarienės, prasidėjo režisierių ir iškiliųjų aktorių pagerbimas. Jau įėjus į salę, buvo pastebėta užrašas — "VI teatro festivalis", o ant stalo scenoje buvo išrikiuoti dviejų rūšių žymenys (amerikietiška tariant Oskari): 4 skulpturėlės režisieriams ir 7 — iškiliesiems aktoriams.

A. Kairys pasidžiaugęs lietuviško teatro gyvastingu, režisierių ir aktorių ištverme, rašytojų kūrybingumu (dalyvavo net 3 autoriai), iškvietė režisierius ir įteikė žymenis: Clevelando Vaidilos teatro — Petrui Maželiui, St. Peterburgo žibinto — Dalilai Mackialienei, Hamiltono Aukuro — Elenai Dauguvietytei-Kudabienei (jai nesant, žymenį priėmė K. Mikšys) ir

Los Angeles dramos Sambūrio — Danutei Barauskaitei-Mažeikienei.

Visų vardu trumpą padėkos žodį tarė P. Maželis.

Dėmesys nukrypo į iškvietą vertinimo komisijos pirmininką rašytoją Česlovą Grincevičių, kuris paskelbė laimėtojus. Vertinimo komisiją sudarė: dailininkė Marija Ambrozaitienė, rašytojai — Česlovas Grincevičius ir Povilas Gaučys. Pasiteisinę, kad komisijos darbas buvo atsakingas, sprendimas padaryti nelengva, paskelbė laimėtojus.

Nors jau esu rašęs prie kiekvieno teatro, bet čia suglaustai pakartojau, nes kai kur buvo netiksliai paskelbta. Iškiliausių pagrindinių aktorių vardą gavo: Hamiltono Aukuro Kazimieras Bungarda, už įtikinantį ūkininko vaidmenį ir Los Angeles dramos sambūrio aktorė Viltis Jatulienė, už motinos vaidmenį.

Geriausio pagalbinio aktoriaus vardą gavo: St. Peterburgo žibinto aktorius Algirdas Ulbinas už įtikinantį šykštuolio vaidmenį ir Hamiltono Aukuro aktorė Marija Kalvaitienė, už Emilijos vaidmenį.

Be to, komisija įvertino jaunųjų aktorių gerą pasirodymą, tik neturėjo žymenų juos apdovanoti. Štai jie:

Clevelando Vaidilos — Rimvydas Čepulis (Liucifagas), Viliją Nasvytytė (Žarja), Paulius Nasvytis (Hitleris).

Hamiltono Aukuro — Kęstutis Kalvaitis (Jonas).

(Nukelta į 11 psl.)

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKIA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TEATRO FESTIVALIS

(Atkelta iš 10 psl.)

Los Angeles dramos Sam-būrio — Saulius Matas (Rimas).

Iškiliausiu teatru pripažintas Clevelando Vaidilos teatras. Ypač buvo išradin-gos mizanscenos.

Už geriausias dekoracijas ir drabužius aukščiausį įvertinimą gavo taip pat Clevelando Vaidilos teatro vadovas Petras Maželis. To-kiu būdu Clevelando Vaidi-los teatras gavo tris žyme-nis: už scenovaizdį, drabu-žius ir pastatymą.

Žymenis įteikė komisijos pirmininkas A. Kairys ir pravedė nesklandžiai, nes ne pasinaudojo komisijos pranešimu, o vėl pavardes kartojo ir painiojosi, bet tas nesumenkino atžymėjimų reikšmės.

Kultūros tarybos pirm. Ingr. Bublienė sveikino lai-mėtojus ir visus dalyvau-jančius. Džiaugėsi visų te-atrų gyvastingumu bei mei-le scenai. Dėkojo rengimo komitetui, vertinimo komi-sijai, režisieriams, akto-riams, Lietuvių Fondui bei chicagiškei visuomenei taip gausiai lankiusiai visus spektaklius.

Vakara baigė komiteto pirm. A. Kairys, padėkojęs komiteto nariams ir visiems dalyviams.

Užsklandai

Šeštasis teatro festivalis praėjo sklandžiai, vaidini-mai pradėti laiku, visuome-nės gausiai lankyti. Jautėsi chicagiečių pasiilgimas lie-tuviško teatro, nes išskyrus satyros teatrą Antrą kai-mą, Chicaga neturi, nors yra gausiausia lietuvių ko-lonija, vadinama lietuvių sostine.

Lankytojai buvo įvairaus amžiaus. Maišėsi ir jauno-menės, bet daugumą sudarė vyresnieji, tik pasigedome LB vadovų, nors vienas ki-tas buvo. Susidaro įspūdis, kad LB vadovams daugiau rūpi politiniai laukai, o kul-tūrinis darbas paliekamas mažiesiems.

Vertinimo komisija pra-šosi papildoma jaunesniais nariais. Joje pasigedome re-žisūros bei aktorių atstovų. Žinau, kad nelengva į verti-nimo komisiją žmones pri-prašyti, bet vistiek reikia bandyti bent 5 asmenų ko-misiją. Pradėdamas skaity-ti aktą, Č. Grincevičius pa-stebėjo, kad jų sprendimu gali būti daugiau nepaten-kintų, kaip pritariantį, nes nuomonės įvairuoja.

Dar viena sugestija. Fes-tivalyje, dalyvaujant dau-giau teatrų, nereikėtų die-nos metu spektaklio ruošti Padėkos dienoj, nes visi val-go kalakutą ir neturi laiko nuvykti į vaidinimą. Net ir vakariniame s p e k t a k l y j e Padėkos dieną buvo ma-

Už ką buvo sušaudytas žurnalistas

Juozas Beleckas?

VLADAS CIVINSKAS

Vokiečių okupacijos me-tu, 1942. 6. 3, netekome Juozo Belecko, žurnalisto, laikraščių leidėjo ir redak-toriaus, paskutiniaisiais ne-priklausomybės metais dir-busio reporteriu Lietuvos Aido, o bolševikų okupaci-jos metu redakcijos sekre-toriumi Tarybų Lietuvoje. Sušaudė vokiečiai, deja, ne-apsiėję ir be kai kurių mū-siškių talkos.

Keturių dešimtmečių pil-nai pakanka atvėsti aist-roms, užgesti pykčiui, atsi-kratyti gandų ir apkalbų ir į tokius rimtus dalykus, kaip draugų ar pažįstamų tragedijos, žiūrėti rimtai, šaltai, galimai objektyviau. Taip, daugeliui, bet ne vi-siems. Užteko tik V. Meš-kauskui Dirvos 40 nr. pa-minėti J. Belecką ir gali-mas jo nužudymo priežas-tis, kai to paties laikraščio 43 nr. kitas mūsų senųjų laikraštininkų savotiškame "nekrologe" neiškentė ne-pasigarsinęs, kad ir jis at-mena tą "bemokslį" Lietu-vos Aido reporterį, 100% sutapusį su stalinistiniais okupantais, suėjusį karo metu į ryšius su rusų ka-riuomenės agentais, vokie-čių susectą ir už tai sušau-dytą.

Aišku, dabar dažnai įdo-mu, ką kuris iš mūsų atme-name ir ko jau neatmena-me, bet kartais nejauku, kai labai abejotinos vertės at-minimai per drąsiai skelbia-mi spaudoje. Taip, J. Be-leckas dirbo Lietuvos Aido, dirbo ir Tarybų Lietuvoje, tik kažin, ar jis buvo toks "bemokslis reporteris", ar iš tikrųjų jis 100% sutapo su stalinistiniais okupan-tais, ar iš tikrųjų suėjo į glaudžius ryšius su rusų kariuomenės agentais, už ką vokiečių buvo susectas ir sunaikintas. Ir dar dau-

žiausiai žmonių. Pagalvo-kime.

VI-jį teatro festivalį ruošė LB Kultūros tarybos su-darytas komitetas: pirm. Anatolijus Kairys, vicepir-mininkė Birutė Jasaitienė, išd. Juozas Šlajus, sekr. Apolinaras Bagdonas, pa-baigtuvių vakaro vadovė Milda Marcinkienė ir ekono-mas Antanas Valavičius. Kultūros tarybos pirm. I. Bublienė, atsidėkodama už jų darbą, visus komiteto narius apdovanojo Aušros knygomis. Išskirtinai reikia paminėti Anatolijaus Kai-rio įdėtą darbą, ruošiant teatro festivalius. Išskyrus Kanadoj įvykusį festivalį, visus kitus penkis, ruoštus Chicagoje, suorganizavo ra-šytojas Anatolijus Kairys. Padėka ir pagarba.

giau: kai toki žiaurūs kal-tinimai žeriami vienas po po kito užtikrintu visa ko žinojimu, su tokiu beato-dairiškumu ir tokiu rūsčiu prokuroro tonu, kažin ar tai nekelia abejonių, kiek juose tiesos ir kiek iš se-niau likusio nedraugiškumo.

Iš buvusio Lietuvos Aido redakcijos kolektyvo J. Šim-kus pasiliko ne tik J. Belec-ką, bet ir A. Gričių, vėliau perėjusį dirbti į Tiesą, ir A. Steponaitį, vėliau dirbusį Valstiečių Laikraštyje, A. Dėdelę, J. Kalakauską, J. Rimą. Maždaug tuo pačiu metu ar kiek vėliau Lietu-vos Aido redakcija buvo pa-pildyta D. Roda iš Laiko, V. Civinsku ir J. Kauneckiu iš Lietuvos žinių, P. Rinke-vičium iš XX Amžiaus. Nė vienas iš šitų žmonių nebu-vo partietis, partijos kan-didatas ar komjaunuolis, nė vienas jų nebuvo komunis-tams artimas žmogus ar bent simpatikas. Vieni iš jų — A. Dėdelė, A. Gričius, Rinkevičius, A. Steponaitis per trėmimus buvo išvežti į Sibirą, kiti nuo antrosios okupacijos pasitraukė į Va-karus. Lietuvoje liko tik J. Kauneckis ir D. Roda, iš kurių tik pastarasis tapo komunistų partijos nariu, bet gyvenimą baigė jau ne-komunistiškai — savižu-dyste.

Aišku ir suprantama, kad bet kuris iš šių žmonių, ne-svarbu kaip jis atsirado to-je ar kitoje pozicijoje, nėra laisvas nuo išmetinėjimų, priekaištų ar nuo aštresnės kritikos. Niekas neturėjo me ir neturime imuniteto nuo klaidų, nebuvome ir nesame laisvi nuo atsako-mybės. Tą gerai parodė abi pirmosios mūsų krašto oku-pacijos, o išryškino trečio-ji. Bet jei kuris įsidrąsina-me ką kaltinti, teisti ar smerkti, turime gerai pasi-tikrinti, kur mūsų kaltini-muose tiesa, o kur tik nepa-tikrinti gandai, prasimany-mai ir apkalbos, kilusios iš nebaigtų sąskaitų suvedi-nėjimo. Santūrumas — do-rybė, o ypač kalbantiems apie tuos, kurių jau seniai nėra tarp mūsų.

Tarybų Lietuvoje J. Be-leckas buvo redakcijos se-kretoriumi. Bolševikų laik-raštyje tai labai sunkios ir labai atsakingos pareigos. Redakcijos sekretorius turi priiminėti į redakciją užei-nančius žmones, peržiūrėti įplaukiančią koresponden-ciją, tikrinti kitų redakci-jos žmonių rašinius, skaity-ti korektūrą skiltyse, vėliau puslapiuose, konferuoti su vyriausiu redaktorium ir jo padėjėju, visada turinčiais nurodymų, pastabų, išbari-

mų.

Bet J. Beleckui šios pa-reigos turėjo ir gerųjų pu-sių. Jis retai kur rodėsi vie-šumoje, niekur nebuvo siun-tinėjamas ir taip užsiėmęs, kad praktiškai nelikdavo laiko rašyti. Tarybų Lietu-voje jo rašinių keliolika kartų mažiau, negu bet ku-rio kito redakcijos narių.

Temų savo rašiniams ne-ieškojo. Jas kartkartėmis gaudavo iš J. Šimkaus ar E. Vico kartu su aiškiais nurodymais, ko laukiama iš straipsnio. Parašytus straipsnius taip pat pasi-imdavo peržiūrėti vienas iš minėtų žmonių. Kadangi J. Šimkus rašinius taisydavo raudonu rašalu, o E. Vicas žaliu, kartais J. Belecko darbai primindavo neblogus abstraktus. Negeriau sekė-si ir visiems kitiems redak-cijos nariams ir bendradar-biams. Dabar, kai mūsų rašto žmonės dažnai erzi-nasi, radę savo rašinyje pa-tikslintą sintaksę ar kokį išbrauktą žodį, tokią bolše-vikų spaudos darbo prakti-ką suprasti nelengva. Bet sąlygos tada buvo kitokios, rašto žmonės nebuvo toki drąsus, ir neretai ne tik re-dakcijų nariai ar artimi bendradarbiai, bet ir užsa-kytų straipsnių autoriai ne-nustebdavo, jei Tarybų Lie-tuvai ar kuriam kitam laik-raščiui parašytą straipsnį atpažindavo tik iš savo pa-ties parašo.

Iš Lietuvos J. Beleckas nepasitraukė. Jis neabejo-jo, kad bus ir priekaištų, ir nemalonumų, gal atsidurs ir kalėjime, bet tai buvo pasi-likimo kaina, su kuria rei-kėjo susigyventi. Pirmomis karo dienomis jis persikėlė į uošvės namelį Šančiuose, Helsinkio (Elsinkio) gatve-lėje ir užsidarė jame. Kart-kartėmis pas jį užsukdavo tai vienas, tai kitas iš jo senųjų draugų, bet pats nie-kur nėjo iš namų.

Tai buvo dienos, kada įtartų ar įskųstų "bolševi-kinėmis nuotaikomis" Kau-ne žmonių gyvybės buvo maža ko vertos, o provinci-joje dar mažiau (tai nema-loni, bet jau kita tema), to-dėl toks jo atsargumas bu-

vo visai suprantamas. Prieš jį greitai atsirado skundų mūsų atsikūrusiame "sau-gume", o kerštingų straips-niokų dienraščiuose į Lais-vę, vėliau Ateityj, tikriau — jų šiukšlių dėžėse. Nie-kad jis neturėjo tiek daug nedraugų, kaip tomis die-nomis, ir tai sunkino nuo-taikas Beleckų namuose.

Per porą mėnesių ištėk-liai išsibaigė, ir jis buvo priverstas atsisakyti užda-ro gyvenimo ir susirasti kokį nors darbą. Per drau-gų protekciją gavo darbą Kauno pramoninių prekių prekybos centrinės bazės kontoroje, buvusioje kaž-kur Laisvės Alėjos kieme netoli Maironio gatvės. Iš šančių į darbovietę buvo toli, viešo susisiekimo ne-buvo. Vengdamas nereika-lingų susitikimų, jis į dar-bą išeidavo šalutinėmis šan-čių gatvėlėmis, o už tilto sukdavo į Kranto gatvę ir ja iki vietos, iš kur arčiaus-ia Maironio gatvė.

Suėmimo ir tardymo bū-dai taip pat nepateisina kalbų, kad jis galėjęs būti suimtas už ryšius su bolše-vikų pogrindžiu. Jį arešta-vo ne geštapas ir ne vokie-čiai, bet mūsų "saugumas", o tai rodo, kad jis vokie-čiams nebuvo svarbus. Visi įtariamieji ryšiais su bolše-vikais ir jų agentai būda-vo suimami arba namuose, arba darbe, arba pakeliui į darbą, visada nelauktai, kad apsižiūrėję nepasislėptų. J. Belecko atveju "saugumas" tokio atsargumo neparodė. Tartum tyčiomis, kad jis apsižiūrėtų ir turėtų laiko kur nors pasišalinti.

1942 metų balandžio pa-baigoj Kauno dienraštyje Ateitis tilpo aštrus J. Be-lecką kaltinantis straipsnis, kuriame buvo piktinamasi jo veikla bolševikų okupaci-jos metu ir stebimasi, kad tokiems žmonėms mūsų vi-suomenė per atlaidi. Straip-snio autoriūs buvo jau pa-žengusio amžiaus kaunie-čiams gerai žinomas rašto žmogus, nuo seno nemėgęs J. Belecko, bet kodėl — ar-ba Beleckai nežinojo, ar ne-norėjo apie tai kalbėti.

Toki ir panašūs aiškiai tendencingi straipsniai Ateityj vietos negaudavo. Šį kartą laikraštį jis atsi-

(Nukelta į 12 psl.)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYK MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Už ką buvo sušaudytas žurnalistas Juozas Beleckas?

(Atkelta iš 11 psl.)

rado arba per vieno redaktoriaus neapsižiūrėjimą, arba per paprasčiausią apsileidimą. Keistu sutapimu straipsnį praleidęs žmogus buvo geras J. Belecko draugas ir ilgametis bendradarbis spaudoje.

Beleckai buvo sukręsti. Neabejojo, kad straipsnį seks areštas, kalėjimas ir nežinia kas daugiau. Draugai patarė jam pasitraukti į Vilnių ir palaukti, kol visa aprims, bet jis pasiliko namuose, nenorėdamas savo pasislėpimu dar labiau apsunkinti padėtį.

Nelaimės jis laukė šaliau, negu buvo galima iš jo tikėtis: nepertraukė darbo, laisvalaikio niekur nėjo iš namų, nakvodavo namuose. Tik trečią ar ketvirtą dieną po straipsnio pasirodymo Ateityj kažkas jam paskambino telefonu į darbovietę ir paklausė, ar jis negalėtų ryt dienos ryte stabtelėti "saugume". Esą nieko ypatingo, jie tik skaitė Ateityje pasirodžiusį straipsnį ir norį išsiaiškinti kelias smulkmenas.

Nuėjo ir daugiau negrįžo.

Kelias savaites jis buvo uždarytas rūsyje po saugumo rūmais, bet artimiesiems jis buvo dingęs, tartum nežinomame kape. Jokių laiškų, jokių pasimatymų, jokios žinios, už ką sumintas, kuo kaltinamas, kur laikomas. Teismo nebuvo. Teismo funkcijos taip pat priklausė "saugumui". Apie nutarimą jį pasiūsti trims mėnesiams į Proveniškių darbo stovyklą šeima patyrė tik iš jo likimu besirūpinančių žmonių. Nieko "saugumas" šeimai nepranešė ir tada, kai geštapas tą sprendimą pakeitė mirties bausme ir kai mirties bausmę įvykdė.

Po arešto namuose kratų nebuvo. Niekas iš namiškių, artimųjų ir draugų apie jį nebuvo klausinėti. Tardymo liudininkais buvo iškviešti keli "žaibo" spaustuvės darbininkai ir du buvę Tarybų Lietuvos korektoriai, iš kurių "saugumas" norėjo patirti, kaip po visų ištaisymų jiems atrodė Erškėčio (toks buvo jo slap. Tarybų Lietuvoje) straipsniai, t. y. kiek juose būdavo likę paties Erškėčio ir kas priklausydavo J. Šimkui ar E. Vicui.

J. Belecko likimu nuoširdžiausia rūpinosi Ateities leidėjas Bronius Daunoras ir laikraštinių Mikas Ilgūnas, nebuvo abejingas ir Lietuvos vokiečių mjr. Berentas. Jie nuolat kontakavo pažįstamus įtakingesnius saugumiečius, sekė per juos tardymą, visas naujienas

per patikimus asmenis perduodavo šeimai. Gal buvo ir daugiau šia byla susirūpinusių žmonių, bet šeima apie juos nieko nežinojo.

Gegužės pabaigoje pagaliau buvo patirta, kad visi tardymai baigti, J. Beleckui paskirta nedidelė bausmė, ir kai tik geštapas sprendimą patvirtins, jis bus pasiųstas į Proveniškes. Šiek tiek nemaloniai paveikė geštapo vardo paminėjimas, bet buvo užtikrinta, kad iš čia jokių staigmenų nebus. Geštapas šia byla visai nesirūpino, o "saugumo" sprendimų tvirtinimas esanti tik rutiniška procedūra.

Tai išgirdusi, Beleckienė nuskubėjo į Geštapą, tikėdamasi išsipaštyti su vyru pasimatymą, o gal ir leidimą įteikti jam kiek maisto ir drabužių. Bet grįžo apsiverkusi ir nesuraminama. Geštape ji netikėtai susitiko su Serebravičium (ar Selebravičium), žydu geštapistu, nepriklausomybės metu buvusiu kažkurio Kauno žydų laikraščio bendradarbiu ar redakcijos nariu, žmogum, su kuriuo Beleckų santykiai iš seno buvo labai pašliję. Serebravičius ir geštape neparodė jokio draugiškumo. Ji neabejojo, kad jis nesunkiai patirs, kokių tikslų ji ten lankėsi, ir tai ją neramino.

Atrodo, kad jos nujautimas buvo pagrįstas. J. Belecko byla tuoj pat pasuko nelaukta kryptimi. Geštapas pareikalavo kalinį perduoti vokiečiams, o taip pat pristatyti 1934-35 metų Lietuvos Aido numerius, kuriuose buvo plačiai aprašinėjama Klaipėdos nacių byla. J. Belecko darbu Tarybų Lietuvoje geštapas nesirūpino ir nesidomėjo "saugumo" atliktais tardymais.

Šitai apstulbino ir J. Belecko draugus, ir pačius saugumiečius. Dar visi labiau apstulbo patyrę, kaip greit geštapas įvykdė mirties sprendimą. Koks Serebravičiaus vaidmuo šioje byloje, neaišku. Po vienerių metų, o gal ir kiek anksčiau ir jis pats susilaukė tokio pat likimo. Buvo kalbama, kad jis tik atkreipęs geštapo dėmesį į J. Belecką, kaip reporterį, daug rašiusį Lietuvos Aido iš teismo salės klaipėdiečių nacių bylos metu.

Nei tada, nei vėliau nebuvo jokių kalbų apie kokius nors J. Belecko ryšius su bolševikų pogrindžiu. Pagaliau nei patys bolševikai nežiūrė į jį, kaip į savo herojų. Mažąjame Tarybinėje Lietuviškoje Enciklopedijoje skyrelis apie jį baigiamas: "1940-41 aktyviai bendradarbiavo tarybinėje spaudoje, buvo Tarybų Lie-

SEKMINGAS PIKNIKAS

Radijo "Lietuvių Balsas" piknikas lapkričio 27 d. Kultūros centre praėjo dideliu pasisekimu. Į jį atsilankė daug žmonių. Mane stebino tas, kad aš ten nuvykęs pikniko darbuotojų eilėse mačiau beveik visus šv. Antano parapijos žmones. Jie dirbo bare, prie laimės šulinio ir virtuvėje. Nors ir ruduo, bet oras buvo pakankamai geras ir tas galbūt, padėjo sutraukti daug žmonių.

Radijo "Lietuvių Balsas" valandėlė perduodama sekmdieniais nuo 8:15-9:00 val. ryto. Programų redaktorius ir pranešėjas yra Albertas Misiūnas.

JŪRŲ ŠAULIŲ POSĖDIS

Gruodžio 3 d. šv. Antano parapijos patalpose įvyko Jūrų šaulių švyturio kuopos valdybos posėdis. Posėdyje dalyvavo 12 narių. Posėdį pravedė pirmininkas Bronius Valiukėnas, sekretoriavo Antanas Vaitėnas.

Nutarta gruodžio 24 d. šv. Antano parapijos salėje surengti bendras Kūčias. Kūčių pradžia 8 val. vakare. Mokestis 8 dol. Norintieji dalyvauti registruojasi pas parengimų vadovą P. Buksnį tel. 581-7093 arba J. Kinčių tel. 383-8248.

Taip pat nutarta rengti ir Naujų Metų sutikimą tose pačiose patalpose. Pradžiai irgi 8 val. vakare. Įėjimas 12 dol. asmeniui. Registruojasi pas virš pažymėtus asmenius.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS KULTŪROS CENTRE

Naujų metų sutikimas įvyks ir Kultūros centre. Ruošia Dievo Apvaizdos parapijos taryba. Bus karšta vakarienė, šampanas, balionai ir kepurės. Šokiams gros Rimo Kaspučio orkestras. Įėjimas 40 dol. porai, tačiau bilietus perkant iš anksto (iki gruodžio 26 d.), duodama nuolaida 35 dol. porai, 17.50 asmeniui.

tuvos dienraščio redakcijos sekretorius. Pasirašinėjo pavarde ir slap. Erškėtis. Už tarybinę veiklą hitlerininkų ir vietinių buržuazinių nacių žudytas". Lietuviškoj Tarybinėj Enciklopedijoje dar mažiau: "1940-41 bendradarbiavo tarybinėje spaudoje, dirbo dienraščio Tarybų Lietuva redakcijos ats. sekretoriumi. Fašistų nužudytas".

Ir vienoje, ir kitoje enciklopedijoje nei žodžio apie kokią nors talką "didžiojo tėvynės karo" metu, nes tokios talkos ir nebuvo.

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

MIRTYS

Lapkričio 28 d. buvo palaidota šv. Kapo kapinėse Pajauta M. Jonynienė. Ji mirė lapkričio 24 d. sulaukusi tik 48 metus amžiaus. Nuliūdime liko vyras Jonas, sūnus Robertas ir kiti giminės.

★

Lapkričio 25 d. mirė Justinas Ulaitis sulaukęs 86 metus amžiaus. Palaidotas šv. Kapo kapinėse. Nuliūdime liko dvi dukterys su šeimomis ir kiti giminės.

AUKOS

Stasys Bartkus per Dirvos bendradarbių Antaną Grinių praradęs Dirvos prenumeratą ir įteikė Dirvai auką.

Vliko Seimui ruošti komiteto pirmininkas Albertas Misiūnas už dedamą Dirvoje Seimo rengimo reikalui informaciją per Dirvos bendradarbių A. Grinių prisiuntė auką.

Nuo mūsų tautos kamieno priešai drasko gyvus lapus, o ir patys lapai krenta į svetimą dirvą ir ten dingsta. Aš nežinau, ar lietuviai su kuo nors taip lengvai atsiseikina, kaip su savo tauta.

Vytautas Alantas

JAV LB KULTŪROS TARYBA IR KANADOS LB KULTŪROS KOMISIJA SKELBIAME, KAD 1983 METŲ GRUODIS YRA

SPAUDOS MĖNUO

Jį įprasminant, skatiname atsiminti, kad be savosios spaudos nebus nei gyvo lietuvio, nei laisvos Lietuvos. Kasmet blogėjančios spaudos sąlygos ieško paramos mūsų dosnyme, išmintyje, patrijotizme.

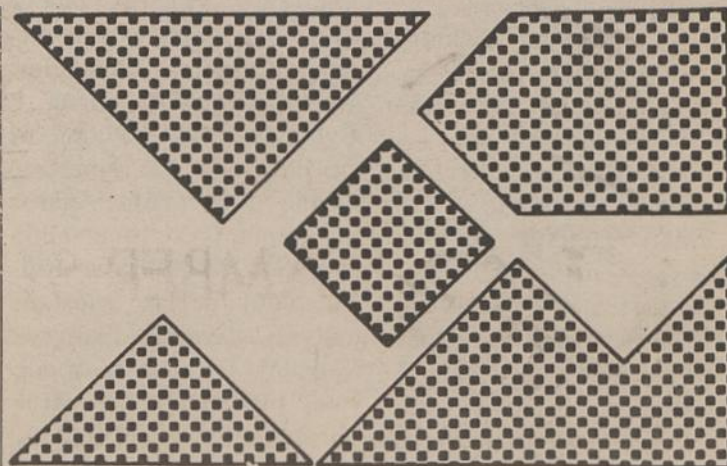
Esame kviečiami atsilipti:

1. Išlaikykime, ką turime. Neatsisakykime nei laikraščių, nei žurnalų, kuriuos prenumeruojame.
2. Švenčių dovanoms sau, šeimos nariams, bičiuliams teikime spaudos prenumeratas bei knygas.
3. Lietuviškos radijo programos — reikšmingos gyvojo žodžio žinių ir tautinės dvasios šaltinis.

Vis gausiau remkime ir jas.

Visų pastangomis ir aukomis lietuvių išeivijos dar daug kartų gali išlikti tautiškai gyvos dvasia, kalba ir papročiais. Sava spauda, knyga, radijas — būtiniausi vadovai į savąjį rytojų.

GALVOSŪKIS

Iškirpkite šiuos 5 gabalus ir sudėkite iš jų kvadratą. Atsakymas 14 psl.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukus, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel: (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

• Lietuvos Vyčių Vidurio

Atlanto apygardos suvažiavime spalio 23 d. Aušros Vartų parapijoje New York, dalyvavo 15 kuopų ir daugiau kaip 125 delegatų. Petras Zupkus atidarė posėdį. Suvažiavimui vadovavo Larry Janonis. Po pranešimų buvo perskaitytas Lietuvos Vyčių centro valdybos pirm. Loretos Stukienės laiškas, kuriame raginama 1984 m. paaugoti šv. Kazimiero garbei jo sukakties progą. Apie metinį suvažiavimą Philadelphiaje pranešimus padarė Bernice Aviža ir Jonas Tamašauskas. Sekmdienį susirinkime dar dalyvavo prel. Pranas Bulovas iš Maspeth, N. Y. Išrinkta beveik ta pati valdyba, tik sekretorė — Adelė Daudzikas ir viešiesiems reikalams zei "Vyčio" korespondentė — Dalia Bulvičiūtė.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS RENGIMO KOMITETO PRANEŠIMAS

Septintoji laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventė, rengiama JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenių bei Lietuvių Tautinių Šokių Instituto įvyks 1984 m. liepos 1 d., sekmadienį, 2 val. p. p. modernioje, erdvioje (17,000 sėdimų vietų), oro vėsinamose Coliseum patalpose, Richfield, Ohio, apie 20 mylių į pietus nuo Clevelando, prie I-271 greitkelio.

Šventėje dalyvaus 49 šokėjų grupės, įskaitant po vieną grupę iš Australijos, Anglijos, Argentinos, Vokietijos ir dvi iš Kanados. Yra užsiregistravę dalyvauti 1850 šokėjų. Šokių repetitijos jau pradėtos prieš metus. Šventės chore, sudarytame iš penkių įvairių dainos ansamblių, dainuos 255 dainininkai-ės. Šokiams gros simfoninis orkestras (apie 50 muzikantų) ir kanclinių orkestras (apie 40 kanclininkų). Numatyti penki šokiai su liaudies instrumentų palyda.

Šventei rengti sudarytas specialus komitetas, kuriam pirmininkauja JAV LB Krašto valdybos pirm. dr. Antanas Butkus. Kiti komiteto nariai: Andrius Mackevičius — pirm. pavaduotojas, Jadvyga Reginienė — šokių direktorė, se-

kretoirė Nijolė Maželienė, išd. Rūta Butkutė-Marino, muzikos direktorius Algis Modestas, choro direktorius Bronius Kazėnas, LTS instituto pirm. Galina Gobienė, JAV LB Kultūros tarybos pirm. Ingrida Bublienė, Kanados LB Krašto valdybos pirm. Joana Kūraitė-Lasienė. Paskiroms komisijoms vadovauja — dr. F. V. Kaunas — lėšų telkimui, Valdonė Žiedonienė — bi-lietų platinimui, Bronius Nainys — loterijai, suvenyrų reikalams — Birutė Vegdegienė ir Rūta Degutienė, Vytautas Jokūbaitis rūpinasi nakvynėmis, registracija ir transportacija, Alfonsas Nakas redaguoja šventės leidinį.

Jonas Račila — leidinio dailininkas, Juozas Stempuzis — lietuvių radijo informacija, Dalia Orantaite — amerikiečių spauda ir televizija, Petras Maželis — meno direktorius, Ona Jokūbaitienė — susipažinimo vakaras ir šventės banketas, dr. Algis Čepulis — pirmoji pagalba, Antanina Bulotienė ir Dalia Dzikienė — šokių direktorės asistentės ir Vytautas Staškus — narys.

Gruodžio 3 d. įvykusiame komiteto posėdy Lietuvių namuose dalyvavo Coliseum

viceprez. Robbie Braessler, su kuriuo išsiaiškinta eilė technikinių arenos apšvietimo, garsų sistemos ir dekoravimo klausimų bei bi-lietų platinimas per Coliseum Ticketroną.

Šventės biudžetas sieks apie 200,000 dol.

V. Rociūnas

CLEVELANDO PARENGIMAI

• GRUODŽIO 18 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinių Kalėdų eglutė.

• GRUODŽIO 24 D., 9 val. vak. šv. Jurgio parapijos bendros Kūčios parapijos salėje.

• GRUODŽIO 31, 9 val. vak. Lietuvių Namų salėje Naujų Metų sutikimo balius. Rengia Lietuvių Namų direkcija.

1984 M.

• SAUSIO 8 D., 4 val. p. p. Tumo Vaižganto — 50 metų mirties paminėjimas. Rengia Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos abiturientai.

• SAUSIO 14 D., šeštadienį, koncertas su Gina Čapkauskienė. Ruošia LB Ohio Apygarda.

• SAUSIO 22 D. Draudžiamosios lietuvių spaudos paroda. Ekspozitai iš Broniaus Kviklio archyvo. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• SAUSIO 29 D., Klaipėdos krašto atvadavimo paminėjimas Lietuvių namuose. Rengia Žalgirio šaulių kuopa ir karių veteranų "Ramovė" Clevelando skyrius.

• VASARIO 5 D. Žalgirio šaulių kuopos narių susirinkimas Lietuvių namuose.

• VASARIO 11 D. Lietuvos laisvės vigilija. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• VASARIO 12 D. — Vasario 16-sios minėjimas. Ruošia Amerikos Lietuvių Taryba.

• KOVO 3 D., šeštadienį, Pilėnų tunto tradicinis Blynų balius.

• KOVO 4 D. — 4 val. parapijos auditorijoje Šv. Kazimiero 500 metų mirties minėjimas. Rengia: Dievo Motinos parapija.

Lakeland Community College neseniai pradėjo per cable televiziją sportinius pašnekėsius. Šios programos vedėjas yra Ričardas Staškevičius, Vytauto ir Angelės Staškevičių sūnus, savo laikų buvęs aktyvus Žaibo klubo narys ir priklausęs Pilėnų skautų tuntui, atlikęs armijoje karinę tarnybą, dabar dirba minėtame Lakeland Community College. Nuotraukoje R. Staškevičius (dešinėje) programos metu su studentų veiklos direktoriumi Dave Poorman. Ši programa matoma kiekvieną antradienį 7:30 val. vak. per Laker Cable Network, Channel 2 ir 29.

• BALANDŽIO 8 D. 4 val. popiet sol. Aldonos Stempuzienės koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• GEGUŽĖS 5 D. Grandinėlių balius Slovėnų auditorijoje.

• GEGUŽĖS 12-13 DIENOMIS Clevelando Ateitininkijos tradicinė-metinė šeimos šventė, Dievo Motinos parapijos patalpose.

• Gegužės 19-20 vyr. skaučių Židinio parengimas.

KASA LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

Susijungusi su Lietuvių Fondo
Federalinio Kredito Kooperatyvu
AKTYVAI 16,000,000 dolerių

KASOS VALANDOS:

MARQUETTE PARKE	CICERO
2422 W. Marquette Rd. Chicago, IL 60629 Tel. 737-2110	1445 So. 50th Ave. Cicero, IL 60650 Tel. 656-2201
Pirm. 2:00—6:00 Treč. 2:00—6:00 Šešt. 10:00—12:00	Antr. 3:00—6:00 Ketv. 3:00—6:00 Šešt. 10:00—12:00

Moka už Einamąją sąskaitą 9%. Paskolos nuo 12.5%.
Turime įvairius sertifikatus (procentai keičiasi kas savaitę).
Visos sąskaitos apdraustos iki \$100,000.

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,

CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

VACIO KAVALIŪNO ROMANAS DALIA

Kietais viršeliais su aplanku dail. Vlados Stančikaitės-Abraitienės, 236 psl. Kaina 7 dol. Išleido Viltis.

— I Š K I R P T I —

Siunčiu 7 dol. ir prašau atsiųsti Vacio Kavaliūno naują romaną DALIA. (Vilties draugijos nariams kaina 5 dol.).

Persiuntimo išlaidoms pridėti 1 dol.

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Pavardė ir vardas

Adresas

FILATELIJA

Nr.7

Antanas Bernotas

JAV išleido šiuos naujus pašto ženklus: 1. Spalio 28 d. išleisti šių metų kalėdiniai pašto ženklai. Išleisti du 20 centų pašto ženklai: vienas su Kalėdų Seneliu (Santa Claus), kitas — su Rafaelio Madona. Pastarąjį čia dedame.

Rafaelis (pilnas vardas itališkai: Raffaello Santi ar Sanzio, gimė Urbino, Italijoje, dailininko šeimoje. mokėsi ir draugavo su žymiais ano meto italų dailininkais, kurie padarė jo kūrybai žymios įtakos. 1504 m. R. persikėlė į Florenciją, kur išdekoravo daug bažnyčių ir palocių. 1508 m. popiežius Julius II pasikvietė Rafaelį į Romą ir pavedė jam išdekoruoti kelis Vatikano rūmų kambarius. Esant popiežium Leonui X, Rafaelis dar daugiau įgijo įtakos. Čia jis, tarp daugybės kitų, išdekoravo ir dalį Sikstinos koplyčios. Ypatinai Rafaelis pagarsėjo savo Madonomis, kurių randama visose pasaulio meno galerijose. Ir Vatikano paštas jam pagerbti išleido 4 paš-

to ženklų seriją su jo kūriniais.

2. Lapkričio 11 d. išleistas 20 centų pašto ženklas Martynui Liuteriui pagerbti jo 500 metų gimimo proga.

Martin Luther (1483-1546), evangelikų reformacijos tėvas, liuteronų mokslo kūrėjas, gimė Eislebene, Saksonijoje. Mokėsi Erfurto universitete. 1505 m. įstojo į augustinijonų vienuolyną. 1507 m. buvo išventintas kunigu. Ėjo įvairias pareigas Wittenberge. Nuo 1512 m. per sekančius 30 metų buvo šv. Rašto dėstytoju Wittenbergo vienuolyne. Beaiškindamas šv. Raštą savaip, suėję į konfliktą su Roma ir 1521 m. buvo ekskomunikuotas. Išvertė šv. Raštą į vokiečių kalbą. Parašė daug kitų veikalų religiniais klausimais. Jo mokslo ir kitų reformatorių sekėjai vadinasi liuteronais, evangelikais, reformatais, kalvinistais, baptistais ir kitaip, greit paplito visoje Europoje, o vėlesniais amžiais ir visame pasaulyje. Kai kuriuose kraštuose evangelikai yra vyraujanti tikyba. — Kunigaikščių Radvilų įtakoje ir Lietuvoje evangelikai reformatai buvo labai paplitę.

Popiežius Jonas Paulius II šiuos ir sekančius metus paskelbė šventaisiais Metais, iškilmingai atidarydamas užmūrytas duris. O Vatikano paštas tai progai paminėti išleido 4 pašto ženklų seriją su simboliniais piešiniais.

Ir LIECHTENSTEINO kunigaikštija šventųjų Metų proga išleido 80 rappų pašto ženklą, kuriame parodytas popiežius Jonas Paulius II atidarymo metu. Čia jį dedame. — Pati Liechtensteino kunigaikštija apima tik 62 kv. mylių plotą ir yra įsprausta prie aukštutinio Reino upės tarp Šveicarijos ir Austrijos. Jos sostinė yra Vaduz miestas.

Šių metų vasarą popiežius Jonas Paulius II lankėsi Centro Amerikos valstybėse.

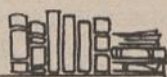
Kaip jau įprasta, tos valstybės jam pagerbti išleido specialius pašto ženklus. Pašto ženklus išleido: Belize (anksčiau buvęs Britų Honduras), Costa Rica, Honduras, Nicaragua, Panama ir Salvadoras, o Guatemala ant vokų dėjo specialius tai progai pritaikintus antspaudus. Čia dedame dabar taip dažnai minimo El Salvadoro 25 centavų pašto ženklą. Kitas ženklas turi popiežiaus atvaizdą.

• ALT S-gos Chicagos skyrius ruošia Lietuvių Tautiniuose Namuose Naujų 1984 metų sutikimą. Pradžia š. m. gruodžio mėn. 31 dieną, 8-tą val. vakare.

Bus skani, šilta vakarienė, šampanas ir jauki, šokti žadinanti, "Gintaro" orkestro muzika. Viskas tik už 17.50 dolerių!

Stalais po 10 žmonių ir pavieni asmenys ligi gruodžio mėn. 28 dienos kasdien gali užsisakyti šiais telefonais: 776-3547, V. Lenkevičienė ir 778-7707 Br. Kasakaitis.

Iki malonaus pasimatymo Naujų metų išvakarėse. Skyriaus Valdyba

NAUJOS KNYGOS

• Jonas Rūtenis. ŠVENTIEJI DŪMAI. Eilėraščiai. 110 psl. Kaina 6 dol. Viršelis ir iliustracijos autoriaus. Išleido Simo Kudirkos šaulių kuopa New Yorke. Gaudama pas K. Bačauską, 84-55 86th Ave., Woodhaven, N. Y. 11421 ir pas platintojus.

• ŠV. JURGIO PARAPIJA ir Rochesterio lietuviai. Paruošė Antanas Sabalis. 162 psl. Gausiai iliustruota. Išleido šv. Jurgio parapija, 545 Hudson Ave., Rochester, N. Y. 14605.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ŽENONI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 461-3500.

A. A.

JUSTINUI ULAIČIUI

mirus, jo dukrai GRAŽINAI ir jos vyrui žurn. JONUI URBONUI bei jų šeimai reiškiamo gilią užuojautą

LŽ S-gos Detroito Skyriaus žurnalistai

STEFANIJAI JUODIKIENEI

mirus, liūdinčius vyrą JONĄ, sūnų ALGĮ ir visus jos gimines nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime

Stella ir Vytautas Abraičiai
Angelė ir Antanas Kašubai
Ona ir Kostas Žolynai

A. A.

STEFANIJAI JUODIKIENEI

mirus, vyrui Dr. JONUI, sūnui ALGIUI ir visiems artimiesiems giliausią užuojautą reiškia

Severina ir Nardis
Juškai

A. + A.

STEFANIJAI

VILIMAITEI-JUODIKIENEI

Floridoj mirus, jos vyrą Dr. JONĄ JUODIKĮ, sūnų ALGĮ, seserį EMILIJĄ ir visus gimines ir artimuosius širdingai užjaučiame ir kartu liūdime.

Edvardas ir Joana
Stepai

Cleveland, Ohio

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greičias mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinią apie kelionės paruošimą. Atsilankyt arba skambinkit mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

251 THE OLD ARCADE

TELEF. 621-6036

CLEVELAND, OHIO 44114

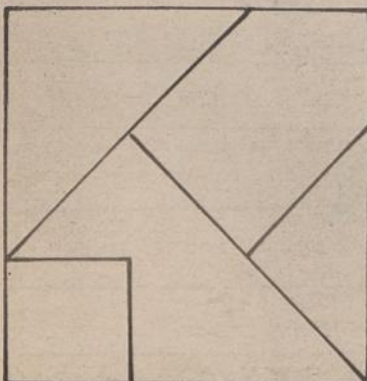

ST. PETERSBURG

KANADIEČIŲ SEKSTETO KONCERTAS

St. Petersburgo lietuvių radijo valandėlė "Lietuvos aidai" visuomenei rengia koncertą-vakarą sausio 5 d., ketvirtadienį, Lietuvių klubo salėje. Koncerto pradžia 4 val. p. p. Dalyvauja Toronto lietuvių namų "Dainos vienetas". Šis moterų sekstetas jau keletą metų garsėja Kanadoj ir JAV. Savo repertuare turi virš keturiasdešimt dainų ir giesmių. Be St. Petersburgo jis dar planuoja koncertuoti Juno Beach, Fla. ir Miami, Fla. (jpv)

Galvosūkių sprendimas

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

KALĖDŲ VARPAI

Šv. Kazimiero Lituanistinės mokyklos mokinių eglutė įvyks gruodžio 18 — sekmadienį, 11:30 val. ryto, Dievo Motinos parapijos di-džiojoje salėje.

Programoje mokiniai skelbs Kalėdų varpų gaudimu artėjančią Kristaus gimimo šventę.

Toliau seks deklamacijos, kanklių muzika ir choras vadovaujant muz. J. Kazėnui kels visų širdyse šventišką nuotaiką.

Lankysis ir Kalėdų senelis, kuris išdalins dovanas vaikams.

Po programos vaisės, kurias paruoš tėvų komitetas. Į mokinių eglutę kviečiami tėveliai, mokyklos mecenatai, rėmėjai ir visi Clevelando lietuviai. Tėveliai tą dieną prašom atnešti savo vaikams dovanėles prieš pamaldas ir paduoti parapijos svetainėje budinčiam mokytojui.

BENDRA KŪČIŲ VAKARIENĖ

Šiemet šv. Jurgio lietuvių parapijos Clevelande taryba ir vėl rengia bendrą Kūčių vakarienę. Ji bus Kūčių vakarą, gruodžio 24 d. parapijos salėje ir prasidės 9:30 val. vak. Visi lietuviai nuoširdžiai kviečiami dalyvauti. Kadangi vietų skaičius yra ribotas, rezervacijos yra reikalingos. Prašau skambinti į kleboniją, tel. 431-5794, Valerijai Spirikaitei, tel. 481-1148 ar Daliai Kasulaitienei, telef. 261-4994. Kaina suaugusiems \$5 asmeniui. Vaikai dalyvauja dovanai. Bus ir trumpa meninė programa.

Po vakarienės, 11:30 val. šv. Jurgio bažnyčioje parapijos choras išpildys tradicinį kalėdinių giesmių koncertą. Chorui vadovauja maestro Rytas Babickas, prie vargonų Jūra Blynaitė. Po koncerto — Bernelių mišios. (a)

Clevelande lapkričio 20 d. iškilmingai buvo paminėta Kristaus Karaliaus šventė. Prie laisvės paminklo iškilmėse dalyvavo 14 organizacijų su vėliavomis, o Korp! Fraternitas Lithanica, minėjusi savo 75 m. sukaktį, padėjo vainiką.

J. Velykio nuotr.

• Gen. Povilo Plechavičiaus 10 metų mirties sukaktis bus paminėta Clevelande gruodžio 19 d., pirmadienį, 7 val. vak. šv. Mišiomis Dievo Motinos parapijos bažnyčioje.

LKVS Ramovė Clevelando skyriaus valdyba prašo clevelandiečius į pamaldas gausiai atsilankyti.

• Amber meno galerija, 505 East 185 Street, Clevelande, savo klientams ir draugams ši penktadienį, gruodžio 16 d. 5 val. vak. ruošia artėjančių šv. Kalėdų progą priėmimą (cocktail party).

Šeštadienį, gruodžio 17 d. galerija bus atidaryta nuo 10 val. ryto iki 6 val. vak.

Čia didžiausias pasirinkimas įvairiausių meno kūrinių kalėdinėms dovanoms. Apsilankykite.

G. ČAPKAUSKIENĖS KONCERTAS

Sausio mėn. 14 d. 7 v. v. Dievo Motinos parapijos salėje įvyks sol. G. Čapkauskienės koncertas, rengiamas LB Ohio Apygardos valdybos.

Bilietai gaunami paskambinus V. Brizgiui 261-4077 ar J. Čyvui 486-5970 ir parapijos salėje po lietuviškų pamaldų.

Rėmėjai aukavę \$25.00 ar daugiau gaus 2 pirmųjų eilės bilietus.

• BALFo Clevelando skyriaus valdyba širdingai dėkoja Dirvai už palankumą ir BALFo metinio vajeaus garsinimą. Tik mūsų visų bendromis pastangomis pasiekiami geri rezultatai, o

spauda šiuo atveju yra ypatingai svarbus talkininkas.

Sveikindami šv. Kalėdų ir Naujų Metų progą linkime geriausios sėkmės Jums ir Jūsų redaguojamai DIRVAI ir jungiamo \$25.00 čekį.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

• PERKANT IR PARODUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

LIETUVOS MIESTŲ HERBAI

Meniška dail. T. Valiaus sukurti Lietuvos miestų herbai. Didinga 14-kos herbų serija. Kiekvienas kaip atskiras paveikslas. Visa serija tikrai 3 doleriai.

Užsakant pažymėkite kiek serijų norite gauti. S. Bernatavičius, 1513 So. 48th Court, Cicero, Ill. 60650.

• Ieškoma moteris prie vyresnio amžiaus žmonių nupolatinai gyventi arba ateiti miegoti naktį. Skambinti: 531-2190 vakarais.

(48-49)

APARTMENT FOR RENT

\$280.00, 1 bedroom includes heat, electrical appliances, air conditioning and carpeting. Quite, all adult Bldg. Located in E. 185 St. Neff area. Close to shopping center and public transportation.

Call: 486-0447 after 6:00 p. m. weekdays. (47-48)

PLASTIC INJECTION MOLD FOREMAN

Dallas area shop has immediate openings for plastics foreman. You will work in a new facility located in Bedford, Texas. We offer top wages, vacation and hospitalization. ARROW CUSTOM PLASTIC INC. 3717 Commerce Place Bedford, Texas 76021 1-817-283-1081

(46-48)

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

šeštadienį, gruodžio mėn. 31 d., LIETUVIŲ NAMUOSE. 8 val. vak. — kokteiliai, 9 val. vak. — vakarienė su šampanu. Kiti gėrimai ištisą naktį veltui. Šokiams groja garsusis Joe Wendel orkestras. Porai \$45.00, vienam asmeniui \$22.50.

Lietuvių namų salėje, skambant bičiuliškiems pašnekesiams ir lietuviškai dainai, atgys savųjų šaknų kraujas, užsimirš senųjų metų rūpesčiai, sužibės naujų metų vilties ir vieningumo dvasia. Tvirtu žingsniu drauge žengsime į naujus 1984 metus!

Nedelsdami rezervuokite vietas Lietuvių klube pas Birutę Vedegienę telef. (216) 531-2131 arba pas Vitaliją Butkuvienę tel. (216) 732-8250.

Rengia

LITHUANIAN VILLAGE INC.

ir

ČIURLIONIO ANSAMBLIS

MATAS & TURNER REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS

ALGIS MATAS

DALIA ŠIRVAITIS

PETRAS MATAS

ANTANAS KALVAITIS

PATRICIA SAJOVEC

JONAS DUNDURAS

HOWARD TURNER — Attorney

Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ

METŲ progą sveikiname visus gi-

mines, draugus, prietelius ir pažis-

tamus.

Kazys ir Stasė
Žiedoniai

DIRVA

MIRĖ POETĖ ONA LUKAUSKAITĖ- POŠKIENĖ

Gruodžio 4 d. Šiauliuose mirė Ona Lukauskaitė-Puškienė, 77 metų amžiaus, buvusi viena iš steigėjų Lietuvos Helsinkio Grupės. Ji buvo paskutinioji iš Helsinkio Grupės gyvenusi okupuotoje Lietuvoje. Nuteista 25 metams kalėjimo ir išvežta į Sovietų Sąjungą, Stalinui mirus 1955 metais grįžo Lietuvon. Jos du sūnūs, Erdvilis ir Vytenis Poškai, abu žuvo partizanų kovose.

Lukauskaitė-Poškienė buvo poetė ir laisvoje Lietuvoje išleido du eilėraščių rinkinius, "Brangiausios Pėdos", 1933 m. ir "Eilėraščių kraitis" 1938 m.

SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

Pabaltiečių Alpinistinės ir Cross-country slidinėjimo pirmenybės numato vykdymą Toronto Estų Sporto Klubas "KALEV", 1984 m. vasario 4-5 dienomis, Kanadoje.

• Rašytojas Andrius Mironas ir žmona Ona neturės galimybės iš kelionės pasiųsti Kalėdų šventėms kortelių, todėl visus draugus ir pažįstamus sveikina per spaudą sulaukus šv. Kalėdų ir linki taikių ateinančių metų.

Atsidėkojimui jungia čekį laikraščio paramai. Taip pat sveikina visus laikraščio bendradarbius su šventėmis.

• Jonas K. Karys ir žmona Joana sveikina savo bičiulius bei arčiau pažįstamus lietuvius ŽIEMOS ŠVENČIŲ proga, linkėdami visiems giedrių Kalėdų ir laimingų N. Metų.

Nepajėgdami rašinėti kortelių, jiedu stambesne suma parėmė lietuvių spaudą.

• Kanados LB naujai išrinktosios Tarybos narių suvažiavimas, įvykęs Toronte Lietuvių namuose gruodžio 3-4 d. d. išrinko naują krašto valdybą: Vytautas Bireta, Ramūnė Jonaitienė, Juozas Krištolaitis, Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė, Herbertas Stepaitis, Algis Pacevičius. Be to, valdybon įeis kaip buvusi krašto valdybos pirmininkė J. Kuraitė-Lasienė.

• Dr. Leonas Kriaučeliūnas, ALTo vicepirmininkas, bus pagrindiniu kalbėtoju Vasario 16 minėjime Los Angeles, kuris įvyks šv. Kazimiero parapijos salėje vasario 19 d.

• Eglei Juodvalkei, Laisvės radijo Munchene pareigūnei, kuri yra sugrįžusi gydymuisi į Chicago, Billings ligoninėje buvo padaryta svarbi operacija — inksto persodinimas.

Linkime jai sustiprėti ir greičiau pasveikti.

• Chicago skautiškos Kūčios įvyks sekmadienį, gruodžio 18 d., 5 val. vak. Jauimo centro didž. salėje. Dalyvauja visi keturi Chicago tuntai ir jų šeimų nariai. Programai vadovaus v. s. Nijolė Užubalienė.

• Pedagoginis Lituanistikos institutas sausio 28 d. minės savo 25-rių metų sukaktį Jaunimo centre. Bus rengiamas abiturientų vakaras, vakarienė ir šokiai. Prašo visų, pritariančių instituto darbams, iš anksto rezervuoti tą vakarą instituto minėjimui.

• Laimutis Nargelėnas, iki šiol buvęs kriminalinių investigacijų Illinois departamento viršininkas, gubernatoriaus J. Thompsono paskirtas Illinois policijos superintendentu. Pareigas perims nuo ateinančių metų sausio 1 dienos.

• Arizonos lietuviai pirmą kartą dalyvauja tautinėje Kalėdų šventėje — festivalyje, kur išstatyta įvairių tautų kalėdiniai papuošalai. Šventei iš lietuvių pusės vadovauja Viktorija Zakarienė. Papuošalus padarė M. Edelenė, I. Ambraškienė, O. Dvaranauskienė, E. Josen, S. Rūkštelienė, S. Ruseckienė ir B. Strikauskienė. Lietuvių ir kitų tautų eglutės išstatytos Valley National Banko patalpose iki gruodžio 30 d.

• "Margučio" radijo laidos Chicagoje, kurios transliuojamos iš WCEV stoties, 1450 AM banga, pastaruoju laiku daug geriau ir plačiau girdimos. Nuo ateinančių metų pradžios radijo stoties pajėgumas bus dar labiau sustiprintas ir transliacijos pasieks tolimesnes

DIRVOS RĖMĖJAI

Atsiliepdami į mūsų prašymą, savo auka Dirvą parėmė šie skaitytojai:

S. Mickus, Medinah15.00
I. Ulpaitė, Dorchester .. 5.00
B. Palski, Bowie 8.00
P. Pečenkis, Elizabeth ..10.00
J. Čyvas, Cleveland10.00
A. Bernotas, Waterbury 10.00
J. Krištolaitis, Cleveland 10.00
V. Stimburienė, Willowick 8.00
J. Andruskevičius,
Chomedy Laval19.81
P. Beleckas, Brossard ..22.62
K. Čeputis, Ottawa 2.81
J. Šeputa, Detroit 3.00
R. Nemickas, Highland .. 8.00
O. Elerts, Chicago10.00
M. Monkus, Chicago 1.00
S. Plenienė, Oak Lawn .. 5.00
Br. Maželis, Cleveland ..10.00
V. Aukštuolis, Munster ..10.00
M. Vansauskas, Lyons .. 8.00
J. Citulis, Cleveland25.00
D. Siliūnas,
Pompano Beach100.00
K. Bačauskas, Woodhaven 13.00
J. Povilaitienė, Omaha ..10.00
St. Santvaras, Boston25.00
P. Endzelis, Chicago 3.00
Gr. Miller, Wheeling 3.00
J. Nausėda,
Woodland Hill20.00
V. Janušauskas, Longueil 5.00
B. Gražulis, Flint10.00
Ed. Mažionis, Chicago .. 6.00
S. Bučmys, Dayton 5.00
W. Žiogas, Orefield25.00
S. Mackevičius, Jamaica 10.00
St. Pociulis, Kenosha 8.00
D. Petrutyte, Chicago 5.00
Č. Kiliulis, Lexington .. 4.00
E. ir J. Šišai, Glendale 20.00
A. Krakauskas, Chicago 18.00
H. Žitkus, Juno Beach ..20.00

vietoves, "Margutis" girdimas nuo pirmadienio iki penktadienio tarp 9-10 val. vakare.

• Illinois universitete Chicagoje žiemos ketvirtį bus dėstomi šie lituanistikos kursai: LITH 102, pradinis kalbos kursas, 105, kalba pažengusiems — sintaksė, 130, įvadas į baltų ir skandinavų literatūras, 332, lietuvių kalbos sudėtis, 299 ir 399 savarankiškas darbas. Visi kursai 4 įskaitų. Dėstytojos: asistentė Dana Račiūnaitė ir prof. M. Stankus-Saulaitė. Ketvirtis tęsiasi nuo sausio 3 iki kovo 16 d. Dėl informacijų skambinti telef. 996-5465 arba 996-4412.

• D. Misiulis, gyv. Lemont, kaip kalėdinę dovaną užprenumeravo Vytui Misiuliui Chicagoje. Sveikiname naują skaitytoją.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ

ir

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

linki savo bičiuliams ir pažįstamiems

Antanas ir Eleonora
Ščiukai

Florida

Chicagoje dideliu pasisekimu praėjo dail. Vidos Krištolaitytės tapybos paroda, kurią surengė Putnamo seselių rėmėjai. Nuotraukoje prie svečių registracijos stalo sėdi rengėjos: Izabelė Stončienė, Grasilija Meiluvienė ir Salomėja Endrijonienė. Stovi: dail. Vidą Krištolaitytę ir Alina Vadeišienė.

J. Tamulaičio nuotr.

A. Rukšėnas, Mentor 3.00
Vl. Šniolis, St. Petersburg 20.00
S. Mačys, Cleveland 3.00
V. Šenbergas, Cleveland 8.00
P. Kudukis, Cleveland .. 8.00
A. Vasis, Parma 5.00
K. Kiaunė, Santa Ana ..10.00
St. Jakubonienė, Chicago 10.00
E. Maslauskienė,
Richmond Hts. 8.00
J. Skavičius, Parma 3.00
E. Venclovas, Margate ..13.00
Balfas Clevelando sk.25.00
V. Jasiukaitienė, Cicero 13.00
A. Milūnas,
Downers Grove 3.00
A. Musteikis, Detroit 8.00
J. Musteikis, Rochester 10.00
S. Bartkus, Detroit10.00
J. Biedis, W. Bloofield .. 8.00
J. Petrauskas, Detroit .. 3.00
K. Titas, Cleveland 5.00
A. Burtavičius, Chicago 10.00
V. Misiulis, Chicago 3.00
T. Jurėys, Palos Hills .. 8.00
A. Kvietys, Dayton 3.00
F. Šalpukas, Flushing ..13.00
V. Česnavičius,
Richmond Hill10.00
J. Cijunskas, Cleveland ..50.00
A. Lapinskas, Chicago .. 3.00
L. Kerulis, Chicago 3.00
V. Melinis, Matawan 5.00
Dr. J. Žukas, Baltimore 8.00
J. Augustinavičius, Cleve. 3.00
Br. Tiškus, Collinsville ..31.00
S. Biudnikas, Rochester 5.00
J. Kuncaitienė, Novelty .. 5.00
V. Gudienė, Jamaica20.00
A. Tumas, Navbury Park 25.00
B. Boling, Laramie15.00
A. Šalkauskas, Juno 8.00
J. Cinkus,
Downers Grove10.00
O. Liutermoza,
Pompano Beach 3.00
O. Siliūnienė, Chicago .. 8.00
B. Malcanienė, Cleveland 10.00
K. Sakalienė, Surfside .. 8.00
M. Vitkus, Bay Harbor 3.00
V. Liaukus, Wehersfield 3.00
J. Penkiūnas, Baltimore 3.00
A. Juodka, Chicago 3.00
Dr. L. Kriaučeliūnas,
Palos Park13.00
A. Česonis, Linwood 3.00
J. Paovys, Grand Rapids 5.00
E. Čizinauskas, Freeport 10.00
P. Mašalaitis, Wayne13.00

J. Duncia, Southfield .. 3.00
J. ir J. Kariai, Bridgeport 25.00
J. Laurinaitis, Australija 20.00
J. Kiaušas, Harrison12.00
H. Gontar, St. Louis13.00
A. Elijošius, Rexdale 5.00
K. Kaulinis, Philadelphia 10.00
J. Jurgelis, Mayfield Hts. 3.00
Pr. Skirmantas, Glendale 30.00
S. Pangonis, Omaha10.00
A. Drasutienė, Chicago ..10.00
D. Valentinas, Chicago .. 5.00
V. Matulevičius, Weston 15.00
R. R., Cleveland25.00
G. Vidmantas, Rochester 10.00
Ign. Kaunelis, Detroit ..10.00
R. Jurkūnienė, Lomita ..50.00
J. Taraška, Clearwater ..10.00
O. Lukšytė-Meiliūnienė,
Australija13.00
K. Balaišis, Cleveland .. 3.00
G. Juškėnas, Cleveland 33.00
L. Morkūnienė,
Rocky River 8.00
Br. Tvankūnas, Bensalem 3.00
St. Jurgaiš, Cleveland .. 8.00
J. Venckus, Coventry 3.00
A. Misiūnas, Detroit 3.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

ŠACHMATŲ TURNYRAS

1984 m. sausio 28-29 dienomis Clevelande rengiamas "2nd Lithuanian Open" šachmatų turnyras. Rengia Clevelando Lietuvių Amerikos Piliečių Klubas, talkininkaujant Clevelando LSK žaibo šachmatų sekcijai. Šis turnyras oficialiai sankcionuotas USCF, ir yra atviras dalyvauti visiems amerikiečių bei kanadiečių žaidėjams. Turnyro reikalinga galima kreiptis į turnyro vadovą: Edvardą Krygerį, 18012 Lake Shore Blvd., Cleveland, Ohio 44119 telef. (216) 383-0000, arba į ŠALFASS šachmatų Komiteto vadovą Vytautą Nasvytį, 1234 West Blvd., Cleveland, Ohio 44102, telef. (216) 631-0210.